

Білоцерківський національний аграрний університет

Соціально-гуманітарний факультет

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ

Всеукраїнського круглого столу на тему:

«АНТИКОРУПЦІЯ ТА ДОБРОЧЕСНІСТЬ»

06 грудня 2023 року

(електронне видання)

м. Біла Церква - 2023

«АНТИКОРУПЦІЯ ТА ДОБРОЧЕСНІСТЬ»: матеріали Всеукраїнського круглого столу присвячені Міжнародному дню боротьби з корупцією – м. Біла Церква: БНАУ, 2023. 73 с.

Матеріали електронного видання містять питання, що стосуються корупції, як економічного, політичного, та правового явища, та підвищення рівня доброчесності громадян на шляху до подолання корупції в державі.

Збірник підготовлено за авторською редакцією доповідей учасників круглого столу без літературного редагування. Відповідальність за зміст поданих матеріалів та точність наведених даних несуть автори.

УДК 378.4

Ковальчук І.В., к.ю.н, доцент,
декан соціально-гуманітарного факультету
Білоцерківський національний аграрний університет,
м. Біла Церква, Україна

АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ У ВИЩІЙ ШКОЛІ, ЯК СКЛАДОВА ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ

Доповідь акцентує увагу на процесі формування культури академічної доброчесності в системі вищої освіти України як одному з ключових завдань державної освітньої політики, важливість впровадження якої є фактором побудови довіри до української академічної науки та підвищення якості вищої освіти в нашій державі.

Ключові слова: доброчесність, академічна доброчесність, академічна недоброчесність, вища освіта, якість вищої освіти.

Практика впровадження академічної доброчесності у вищій школі широко використовується в Європі та США та унормована у законодавстві у сфері вищої освіти України.

Відповідно до чинних норм вітчизняного законодавства заклади вищої освіти мають право самостійно визначати політику академічної доброчесності та вжити належних заходів для її реалізації в освітньому середовищі.

Категорія академічної доброчесності характеризується своєю багатовимірністю, що означає поєднання процесів визначення основоположних цінностей та розробку механізмів та інструментів їх забезпечення та функціонування. Розуміння власної відповідальності чи безвідповідальності за порушення норм академічної доброчесності з точки зору викладачів та студентів безпосередньо визначає формування системи цінностей майбутніх фахівців під час навчання в закладах освіти (Колесніков А., 2019). Саме тому надзвичайно важливо виявити потенційні внутрішні та зовнішні чинники, що спричиняють академічну недоброчесність, створити ефективну політику забезпечення академічної доброчесності у закладах вищої освіти України.

Останнім часом, в Україні, питання академічної доброчесності дедалі частіше стає предметом наукових досліджень, дискусій та дебатів на різних академічних платформах. Серед науковців, які досліджують ці питання варто виокремити праці Н. В. Сорокіна, А. Артюхова, І. Дегтярової, Т. Іщенко, Ю.

Малогулько, О. Семеноха, Л. Семененко, І. Сурай, С. Ніколаєва, І. Тодорова, Н. Черенко, С. Чуканова, Г. Шишкіна, які стосуються принципів академічної доброчесності в освітньому середовищі.

Академічна доброчесність відображає рівень розвитку культури та суспільних цінностей, і є визначальним показником якості освіти, ефективності навчання, відображення відповідальності всіх суб'єктів освітнього процесу процесу (Семеног О., 2021).

Академічна доброчесність, з одного боку, це складне міждисциплінарне поняття, яке об'єднує етичні норми і правила особистої поведінки в освітньому та науковому середовищі, а також механізми та інструменти, за допомогою яких вони реалізуються на практиці (Piichuk L., 2021). З іншого боку, існує цілий комплекс морально-культурних, інституційних, освітніх чинників, які впливають на заклад вищої освіти ззовні чи зсередини, визначаючи його здатність і бажання протидіяти академічній недоброчесності. Ця цілісна система норм та правил вимагає значних ресурсів, часу, волі і сміливості для самоствердження, і ні в якому разі не може з'явитися відразу або випадково (Сацик В., 2017).

Категорія академічної недоброчесності протиставляється академічній доброчесності в сучасному науковому дискурсі. Явище академічної недоброчесності багатогранне і може набувати різних форм. В її основі лежить навмисне порушення загальноприйнятих морально-правових норм в академічному середовищі, як правило, з метою отримання певних переваг та вигоди. У будь-якому випадку поширеність таких проявів завдає нищівного удару по якості вищої освіти та якості наукових досліджень, перетворення їх на протилежні явища – сертифікована псевдоосвіта та небезпечна лженаука (Недогібченко, 2017, с. 21).

Незважаючи на те, що академічна доброчесність є досить новим поняттям для вітчизняних закладів вищої освіти, правове регулювання принципів її реалізації та дотримання вимагає здійснення відповідної політики. Відповідно до чинних норм освітнього законодавства заклади вищої освіти мають право самостійно розробляти політику академічної доброчесності та вживати відповідних заходів щодо її реалізації в освітньому і науковому процесі (Семеног О.М., 2021).

До прикладу, формування культури академічної доброчесності – важливий напрям діяльності Білоцерківського національного аграрного університету. Політика та процедури забезпечення академічної доброчесності визначаються: Положенням про академічну доброчесність у Білоцерківському НАУ; Етичним кодексом університетської спільноти; Політикою Білоцерківського НАУ в сфері якості тощо.

В університеті функціонує Комісія з питань етики та академічної доброчесності, яка здійснює загальний моніторинг та контроль за дотриманням членами університетської спільноти норм і принципів Етичного кодексу

Підсумовуючи вищезазначене, слід зазначити, що практика впровадження академічної доброчесності стала широко використовуватися у сфері вищої освіти України. Однак вітчизняні заклади вищої освіти постійно потребують оновлення дієвих механізмів формування культури академічної доброчесності академічної спільноти та вищої освіти як необхідної умови інтеграції вищої освіти України у європейський простір.

Список використаних джерел

1. Iliichuk L. (2021). Academic integrity as a component of the quality assurance system of higher education. *Mountain School of Ukrainian Carpaty*, (25), 5-8. Retrieved from <https://journals.pnu.edu.ua/index.php/msuc/article/view/5788>
2. Колесніков А. Академічна доброчесність в українському освітньо-науковому просторі: проблеми та соціальні загрози. Регіональні аспекти розвитку продуктивних сил України. 2019. Вип. 24. С. 122-128. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/rarpsu_2019_24_16.
3. Недогібченко Є. Г. Академічна доброчесність: складові елементу Теорія і практика інтелектуальної власності. 2017. № 6. С. 13-21. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Triv_2017_6_3.
4. Сацик В. Академічна доброчесність: міфічна концепція чи дієвий інструмент забезпечення якості вищої освіти? (16.03.2017). URL: <http://library.uipa.edu.ua/poslygy/naukovtsiam-fakhivtsiam/naukovtsiam/akademichna-dobrochesnist.html>
5. Семенов О.М. Академічна культура дослідника: європейський та національний контексти: навчальний посібник. Суми: СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2021. 216 с.

УДК 343.

ДОБРОЧЕСНІСТЬ ГРОМАДЯН, ЯК РУШІЙНИЙ МЕХАНІЗМ ДО ПОДОЛАННЯ КОРУПЦІЇ В ДЕРЖАВІ

Сімакова С.І., к.ю.н., доцент
Білоцерківський національний аграрний університет,
м. Біла Церква, Україна

У тезах конференції окреслено поняття доброчесності, акцентовано увагу на тому, що доброчесність державних службовців, та громадян нашої держави це – фундамент на шляху до подолання корупції.

Ключові слова: доброчесність; корупція; держава; державний службовець; державна служба; викривач.

Однією із надважливих проблем сьогодення є корупція. Розбудова доброчесності як норми для органів місцевого самоврядування, залучення громад для забезпечення прозорих процесів відновлення, налагодження співпраці з бізнесом і повернення довіри громадян - це рушійні механізми на шляху до подолання корупції в державі.

В контексті боротьби з корупцією доброчесність — це необхідна морально-етична складова діяльності державного службовця, яка визначає межу і спосіб його поведінки, що базується на принципах доброго відношення до громадян та чесності у способі власного життя, виконанні своїх обов'язків та розпорядженні державними ресурсами.

Одним із принципів державної служби є доброчесність - спрямованість дій державного службовця на захист публічних інтересів та відмова державного службовця від превалювання приватного інтересу під час здійснення наданих йому повноважень[1].

Розбудова доброчесності повинна починатися від державної служби до суспільства, тобто необхідно впроваджувати та розвивати доброчесність не тільки на державній службі, але й на рівні всього суспільства. Для цього необхідно сформувані системи для зменшення можливостей корупційної поведінки; підвищити рівень правосвідомості громадян, зробити корупцію неприйнятною у суспільстві; донести до громадян, що за вчинення корупційних правопорушень чи правопорушень пов'язаних з корупцією настає кримінальна, адміністративна та цивільно-правова відповідальність.

Наразі може констатувати, що Офіс доброчесності НАЗК активно працює над просвітництвом взаємодіючи з партнерами у сфері запобігання корупції, активно працює над тим, щоб зробити доброчесність новою нормою [2]. Крім цього в державі функціонує Єдиний державний реєстр декларацій осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, завдяки якому кожен громадянин може ознайомитися з інформацією про майно, доходи та видатки декларантів і членів їхніх сімей[3]. Висвітлення вищевказаної інформації декларантом є хорошим інструментом для забезпечення підзвітності публічних службовців.

Запровадження ефективної системи запобігання й врегулювання конфлікту інтересів на публічній службі є ще одним важливим антикорупційним превентивним заходом, який допомагає у підвищенні прозорості діяльності держави та зменшує можливості для зловживання в

державному секторі. Офіс навчає публічних службовців вчасно розпізнати конфлікт інтересів, врегулювати його та пояснює, якою є відповідальність за порушення вимог законодавства у цій сфері [4].

Крім цього в нашій державі запроваджено інститут викривачів. Відповідно до Закону України «Про запобігання корупції» викривач – фізична особа, яка за наявності переконання, що інформація є достовірною, повідомила про можливі факти корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень, інших порушень цього Закону, вчинених іншою особою, якщо така інформація стала їй відома у зв'язку з її трудовою, професійною, господарською, громадською, науковою діяльністю, проходженням нею служби чи навчання або її участю у передбачених законодавством процедурах, які є обов'язковими для початку такої діяльності, проходження служби чи навчання. Завдяки діяльності інституту викривачів громадяни нашої держави формують культуру повідомлення про корупцію, знають куди повідомляти про корупцію, та при повідомленні про корупцію їхні пава та інтереси будуть захищені на державному рівні [5].

Висновок. Від чесності, прозорості та відкритості функціонування органів державної влади залежить добробут і процвітання нашої держави, адже вони відповідальні за ефективне виконання найважливіших функцій держави. Крім цього варто підвищувати рівень доброчесності усього суспільства, адже без підтримки громадян органи державної влади не зможуть подолати корупцію. Спільні зусилля на шляху до підвищення рівня доброчесності приведуть до подолання корупції в державі.

Список використаних джерел

1. Про державну службу. Закон України. Відомості Верховної Ради (ВВР), 2016, № 4, ст.43. Електронне джерело. Режим доступу: URL <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/889-19#Textю>
2. Офіс доброчесності НАЗК. Електронне джерело. Режим доступу: URL <https://prosvita.nazk.gov.ua/>.
3. Єдиний державний реєстр декларацій. Електронне джерело. Режим доступу: URL <https://portal.nazk.gov.ua/login>.
4. Національне агентство з питань запобігання корупції. Про конфлікт інтересів. Електронне джерело. Режим доступу: URL <https://nazk.gov.ua/uk/pokaznyky-diyalnosti-departamentu/>.
5. Національне агентство з питань запобігання корупції. Викриачі корупції. Електронне джерело. Режим доступу: URL <https://nazk.gov.ua/uk/metodychni-rekomendatsiyi/>

УДК 340

МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД ПОДОЛАННЯ КОРУПЦІЇ В УМОВАХ ВІЙНИ

Малишко І.В., ст. викладач
Білоцерківський національний аграрний університет
м. Біла Церква, Україна

У стані війни всі «хронічні хвороби» суспільства проявляються з винятковою гостротою. Не стала виключенням й корупція в Україні. В сучасних умовах військової агресії однією із важливих умов не тільки перемоги але й збереження державного суверенітету та відновлення територіальної цілісності є забезпечення політичної, економічної та соціальної стабільності в нашій державі. Одним із факторів, що суттєво може впливати на досягнення цих завдань залишається корупція.

Курс на європейську інтеграцію вимагає від України дотримання вимог Ради Європи, що потребує впровадження ефективних механізмів запобігання та протидії корупції, імплементації кращих зарубіжних практик боротьби з цим негативним соціальним явищем, насамперед політичних, нормативно-правових, організаційно-функціональних, інституційних механізмів подолання та попередження корупції, що успішно реалізовані в передових зарубіжних країнах.

Базовим нормативно-правовим актом з питань боротьби та протидії корупції є Закон України «Про запобігання корупції», який було прийнято 14.10.2014 року [1]. Прийняття цього законодавчого акту у 2014 році стало позитивним дієвим кроком на шляху створення в нашій державі ефективних механізмів протидії корупції. Позитивними положеннями цього законодавчого акту слід вважати заходи із запобігання корупційним правопорушенням, запобігання та врегулювання конфлікту інтересу, здійснення фінансового контролю, захисту викривачів, запобігання корупційним правопорушенням у діяльності юридичних осіб, впровадження правил етичної поведінки тощо. Позитивним кроком стало також впровадження нового порядку прийняття заяв та повідомлень про корупційні правопорушення, їх реєстрації, обліку та розгляду. Позитивним і довгоочікуваним заходом стало

створення нових інституцій у сфері протидії корупції, таких як НАЗК, НАБУ, САБ, системи антикорупційних судів.

Через повномасштабне вторгнення росії на територію України у лютому 2022 року реформи, які були пов'язані з подоланням корупції, були поставлені на «паузу», а діяльність органів публічної влади, що забезпечували антикорупційну діяльність, спрямована на захист країни та боротьбу з ворогом.

Але в умовах військового стану корупція вийшла на новий рівень, що шкодить не лише військовим діям, але довірі до України на міжнародній арені і в подальшому приєднанні до Європейського Союзу.

Боротьба з корупцією займає центральне місце у внутрішній і зовнішній політиці Європейського Союзу. Превентивні дії, криміналізація, заморожування, конфіскація та вилучення активів, міжнародне співробітництво: це ключові елементи будь-якої стратегії подолання корупції. Серед основних нормативних актів, які використовують в Європейському Союзі та, які стосуються проблем корупції є:

Конвенція Європейського Союзу про боротьбу з корупцією за участю посадових осіб Європейських Співтовариств або посадових осіб держав-членів. Згідно з Конвенцією, кожна країна ЄС повинна вжити необхідних заходів для криміналізації як активної, так і пасивної корупції з боку державних службовців. Як участь, так і підбурювання будь-якої з цих форм корупції підпадає під дію Конвенції[2].

Конвенція про захист фінансових інтересів Європейських Співтовариств. Конвенція та протоколи до неї дають узгоджене юридичне визначення шахрайства, вимагають від їх підписантів запровадити кримінальні покарання за шахрайство.

Рамкове рішення Ради 2003/568/ЖНА від 22 липня 2003 року про боротьбу з корупцією в приватному секторі. Країни ЄС зобов'язані карати діяння, навмисно вчинені в рамках підприємницької діяльності:

- розбещення особи: обіцяючи, пропонуючи або надаючи безпосередньо чи через посередника особі, яка в будь-якій якості керує чи працює на юридичну особу приватного сектора, неправомірну перевагу будь-якого роду для цієї особи чи третьої сторони для того, щоб особа повинна виконувати або утримуватися від виконання будь-яких дій, що порушують обов'язки цієї особи;

- вимагання неправомірної переваги: особа запитує або отримує, безпосередньо чи через посередника, будь-яку неправомірну перевагу, або приймає обіцянку такої переваги для себе чи для третьої сторони, під час виконання будь-якої якості керівництва чи роботи для суб'єкта приватного сектора, щоб вчинити або утриматися від вчинення будь-яких дій, що порушують свої обов'язки. Вищезазначене стосується підприємницької діяльності у прибуткових та неприбуткових структурах.

Вищезазначені нормативно-правові акти формували антикорупційну політику Європейського Союзу протягом багатьох років. Наразі постало питання щодо розширення можливостей цієї політики шляхом введення антикорупційних санкцій [4].

Однією із важливих рекомендацій щодо удосконалення антикорупційної політики в Україні було перейняття досвіду таких провідних країн Європи як Швеція, Данія, Естонія, Фінляндія, тощо. Визначено, що потрібно боротися не з результатами корупції, а викорінювати причину.

Список використаних джерел

1. Про запобігання корупції: Закон України від 14 жовтня 2014 р. Відомості Верховної Ради України. 2014. № 49. С. 2056. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1700-18#Text> .

2. Біленко В. Шляхи удосконалення антикорупційного законодавства в Україні в умовах війни / В.Біленко // Електронне наукове видання «Аналітично-порівняльне правознавство». – 2013. – № 3. – С.241-244.

3. What is the European Union (EU) doing to combat corruption in EU countries?

URL:<https://epthinktank.eu/2021/02/22/what-is-the-european-union-eu-doing-to-combat-corruption-in-eu-countries/>

4. Ільенок Т. В. Боротьба з корупцією: міжнародний досвід. Юридична наука. 2013. № 2. С. 71–77. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/jnn_2013_2_11

ДІЯ МІЖНАРОДНОГО ГУМАНІТАРНОГО ПРАВА ПІД ЧАС ОПЕРАЦІЙ З ПІДТРИМКИ ЧИ ВСТАНОВЛЕННЯ МИРУ, ЩО ПРОВОДЯТЬСЯ ПІД ЕГІДОЮ ООН

Сокиринська О.А., к.ю.н.,
завідувач кафедри публічно-правових дисциплін,
Білоцерківський національний аграрний університет
м. Біла Церква, Україна

У випадку виникнення міжнародного конфлікту або конфлікту не міжнародного характеру особи зі складу військових підрозділів, що беруть участь в операціях з підтримки чи відновлення миру, повинні дотримуватись норм міжнародного гуманітарного права, якщо вони є учасниками збройного протистояння на боці однієї зі сторін конфлікту. Якщо ж вони не беруть активної участі у такому протистоянні, їх можна вважати цивільними особами протягом всього часу, доки ця ситуація залишається незмінною.

Кожен контингент військ застосовує норми гуманітарного права відповідно до міжнародних зобов'язань, що їх взяла на себе кожна держава, яка надала війська для участі у проведенні таких операцій. Саме ці держави повинні забезпечити знання міжнародного гуманітарного права військовослужбовцями зі складу цих контингентів.

Той факт, що сили ООН, які беруть участь в такого роду операціях, повинні дотримуватись норм гуманітарного права підтверджується змістом Бюлетеня Генерального секретаріату ООН від 6 серпня 1999 року[1, с.30-31], який було опубліковано з нагоди 50-річчя з дня прийняття Женевських конвенцій 1949 року. В Бюлетені, що отримав назву «Дотримання силами ООН норм міжнародного гуманітарного права» наводиться перелік основоположних принципів та норм гуманітарного права. Ці норми застосовуються миротворчими силами ООН у випадках коли: вони виступають у якості комбатантів під час операцій по відновленню миру, а також під час операцій з підтримки миру; коли миротворці діють з метою самооборони; й продовжує діяти доти доки продовжується збройне протистояння.

Положення про те, що сили ООН повинні дотримуватись основоположних принципів та норм міжнародного гуманітарного права були включені й в останні угоди, що їх уклала ООН з державами, на території яких розгорнуті її сили.

Операції з підтримки миру мають на меті досягти дотримання угоди про припинення вогню та поваги до демаркаційних ліній або виконання договору про відведення військ. В останні роки можна визначити появу й нових завдань, таких як спостереження за проведенням виборів, доставка вантажів гуманітарної допомоги, надання допомоги у процесі національного примирення. В такому випадку застосування сили дозволяється тільки щодо законної оборони. Такого роду операції можуть проводитись тільки за згодою сторін конфлікту.

Операції зі встановлення миру, що передбачені главою VII Статуту ООН [2], проводяться силами ООН, державами чи групами держав, або регіональними організаціями на прохання зацікавленої держави чи з дозволу Ради Безпеки. Ці підрозділи отримують бойове завдання та дозвіл використовувати примусові заходи для виконання свого мандату. В такому випадку погодження сторін конфлікту не є обов'язковим. В останні роки спостерігається нівелювання меж між цими двома видами операцій, а також застосування поняття «операції з підтримки миру».

Список використаних джерел

1. Грушко М. В. Міжнародне гуманітарне право : навчально-методичний посібник / за ред. завідувача кафедри міжнародного та європейського права, професора О. В. Бігняка. – Одеса : Видавничий дім «Гельветика», 2022. – 136 с.
2. Статут Організації Об'єднаних Націй (26 червня 1945). - Електронний ресурс. – режим доступу: <http://consultant.parus.ua/?doc=00AGIC03F9>

АНТИКОРУПЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ – ОСНОВА ЕФЕКТИВНОГО УПРАВЛІННЯ ТА ДОБРОБУТУ СУСПІЛЬСТВА

Дмитренко М.О.

головний спеціаліст відділу впровадження систем автоматичної фіксації порушень Департаменту державного нагляду (контролю) за безпекою на наземному транспорті

Державна служба України з безпеки на транспорті

м. Київ, Україна

Сокиринська О.А., к.ю.н.,

завідувач кафедри публічно-правових дисциплін,

Білоцерківський національний аграрний університет

м. Біла Церква, Україна

Корупція в Україні залишається глибоко вкоріненою проблемою, яка суттєво впливає на різні аспекти суспільного життя, включаючи економічний розвиток, політичну стабільність та міжнародні відносини. Незважаючи на численні спроби реформування та впровадження антикорупційних ініціатив, корупція продовжує бути значною перешкодою на шляху до прогресу та демократичного розвитку країни. Проблема корупції в Україні набуває особливої гостроти в контексті війни, де ефективне управління та прозорість стають життєво важливими для національної безпеки та обороноздатності.

Відповідно до Статті 3 Конституції України, визнається, що найвищою соціальною цінністю є людина, її життя, здоров'я, честь і гідність. Корупція, втім, створює систему нерівності та соціальної несправедливості, яка прямо загрожує цим цінностям. В умовах війни, коли країна зосереджена на захисті своїх громадян і території, корупція може послабити зусилля, спрямовані на оборону, розподіл допомоги, та відновлення [1].

Таким чином, боротьба з корупцією в Україні, особливо в умовах війни, не просто актуальна, але й надзвичайно важлива. Вона вимагає комплексного підходу, який включає зміцнення правової системи, забезпечення дотримання конституційних норм та принципів, та активну участь громадян у процесі

управління державою. Це є основою для створення стабільного, справедливого та прозорого суспільства, здатного ефективно протистояти як зовнішнім, так і внутрішнім викликам.

Корупція – складна соціально-економічна проблема, яка потребує комплексного підходу до її вирішення. Важливим аспектом у боротьбі з корупцією є освіта та виховання, зокрема формування нульової толерантності до корупційних дій з раннього віку. В цьому контексті, різні країни світу розробляють та впроваджують освітні програми, спрямовані на протидію корупції та виховання доброчесності.

Ключовими аспектами цієї проблеми є слабкість інституційного контролю, недоліки законодавства, низький рівень довіри населення до державних інститутів, а також недостатній рівень правової освіти та громадської обізнаності щодо корупції. Необхідно враховувати, що корупція в Україні є не лише правовою, але й глибоко засадничою соціальною проблемою, яка вимагає комплексного та багаторівневого підходу до її розв'язання.

Ця проблема ставить перед Україною низку викликів, серед яких: необхідність розробки та впровадження ефективної антикорупційної політики; створення міцної правової системи, здатної ефективно протидіяти корупційним проявам; формування у суспільстві культури доброчесності та відповідальності; залучення громадянського суспільства до боротьби з корупцією; та налагодження міжнародної співпраці у цій сфері.

Азійсько-Тихоокеанська школа доброчесності пропонує інтенсивні курси, які озброюють студентів навичками для ефективної антикорупційної діяльності. Це включає розуміння проблем, пов'язаних з корупцією, та методів її протидії [2].

У Молдові, наприклад, антикорупційні уроки включають творчі елементи, такі як виступи популярних артистів, що допомагає студентам більш ефективно сприймати та засвоювати інформацію [2].

У Польщі особлива увага приділяється ролі освітнього середовища у формуванні етичних і моральних установок учнів, а також їх підготовці до побудови демократичного суспільства [2].

В Литві антикорупційна освіта є частиною програм з професійної етики у вищих навчальних закладах, що включає теоретичний курс і аналіз етичного кодексу держслужбовців. Це підкреслює важливість інтеграції антикорупційної освіти в академічні програми [2].

В Україні, хоча і відсутні загальноосвітні програми для шкіл та вишів, реалізуються окремі освітні проекти та курси за сприяння міжнародних організацій. Однак, як зазначають експерти, без маленьких антикорупційних кроків подолати велику корупцію буде складно.

У контексті України, ефективне боротьба з корупцією та підвищення рівня доброчесності у суспільстві є особливо важливими в умовах війни. Вирішення цієї проблеми вимагає комплексного підходу, який охоплює не тільки законодавчі зміни та судову реформу, але й освітні та виховні ініціативи.

Передусім, необхідно зміцнити правову систему України, забезпечивши незалежність та ефективність правосуддя у боротьбі з корупційними злочинами. Це включає розробку та впровадження чітких антикорупційних законів, створення прозорих механізмів контролю за діяльністю державних службовців, та забезпечення підзвітності виконавчої влади.

Одночасно, важливо інтегрувати антикорупційну освіту у шкільні та університетські програми. Навчальні заклади повинні виховувати підрастаюче покоління на засадах доброчесності та нульової толерантності до корупції. Це включає розробку спеціалізованих курсів та впровадження практичних занять, які демонструють наслідки корупційних дій та важливість прозорості та чесності в управлінні.

Разом з тим, підвищення громадської обізнаності є критичним аспектом. Це може включати інформаційні кампанії, співпрацю з медіа для висвітлення антикорупційних тем, та залучення громадськості до діалогу про необхідність боротьби з корупцією.

На закінчення, міжнародна підтримка та співпраця з міжнародними організаціями можуть надати значний ресурс для посилення антикорупційних заходів в Україні. Це може включати фінансову та технічну допомогу, обмін досвідом, та підтримку у впровадженні міжнародних стандартів у сфері боротьби з корупцією.

Таким чином, ситуація в Україні може покращитися за умови комплексного підходу, який включає законодавчі реформи, освітні та виховні ініціативи, залучення громадськості, та міжнародну підтримку, орієнтований на створення суспільства з високим рівнем доброчесності та низьким рівнем корупції.

Список використаних джерел

1. Конституція України: Закон України від 28.06.1996. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>.
2. Уроки невідкупності: як виховати нульову толерантність до корупції. URL: https://lb.ua/blog/olena_moshenets/473092_uroki_nepidkupnosti_yak_vihovati.html

КОРУПЦІЙНІ ПРОБЛЕМИ В УКРАЇНІ

Бастюченко Д.Є.
студентка 2 курсу спеціальності «Право»
Білоцерківський національний аграрний університет
м. Біла Церква, Україна
Науковий керівник : Сокиринська О.А.

В даний час і взагалі корупція - є однією з найактуальніших проблем. В Україні вона укоренилась дуже давно і продовжує розвиватись швидкими темпами. На нашу думку, вона утворюється або від бажання самих людей вирішити будь-які проблеми легким шляхом або ж заробити легкі гроші. Незважаючи на зусилля громадських організацій та уряду, існують виклики у впровадженні ефективних антикорупційних заходів. Останні роки були визначені спробами реформування правової системи та створення антикорупційних інституцій, таких як Національне агенство з питань запобігання корупції (НАЗК) та Спеціалізована національна прокуратура.

Незважаючи на ці заходи та інституції, люди всеодно продовжують шукати різні способи збагачення шляхом обману і посягання на права інших людей. Корупційні проблеми в Україні включають в себе низку викликів, таких як недостатня прозорість у діяльності органів влади, неефективна правова система, високий рівень корупції в певних визначених сферах, наприклад таких сферах як освіта, медицина та правоохоронна система та корупція у владі. Необхідно обов'язково зміцнювати антикорупційні механізми для подолання цих викликів.

У діючому Кримінальному кодексі України є передбачена відповідальність за вчинення певних корупційних правопорушень, наприклад: 1. Декларування недостовірної інформації (ст. 366 ч. 2); 2. Незаконне збагачення (ст. 368 ч.5); 3. Зловживання владою або службовим становищем (ст. 364); 4. Службове підроблення (ст. 366); 5. Зловживання впливом (ст. 369 ч.2) [1, с. 188-191].

Особи, які вчинили корупційне правопорушення також можуть притягуватись до дисциплінарної відповідальності і до них може бути застосовано догану або звільнення. Якщо ж було заподіяно іншій особі моральної чи матеріальної шкоди через вчинення корупційного або пов'язаного з корупцією правопорушення, то у висновку особа буде нести цивільно-правову відповідальність і справа буде вирішуватись у судовому порядку [1].

Після Революції Гідності в Україні функціонує умовний трикутник в боротьбі з корупцією. Певні представники громади, які в цьому зацікавлені доносять інформацію про чіткі проблеми до міжнародних організацій, оскільки

уряд зацікавлений в збереженні свого статусу і зовсім не реагує на скарги громадянського суспільства. Тобто корупція в цьому випадку заважає будувати Україні з Європою сталі економічні зв'язки [2].

Найголовнішим завданням антикорупційних інституцій є запобігання корупції серед держслужбовців та контроль за прозорістю і фінансування політичних партій. Адже при різних виборах та референдумах може бути багато фальсифікації, підкуплених людей та голосів. Навіть при пильному нагляді, люди в яких присутні свої корисливі інтереси - будуть шукати спосіб втілити їх в реальність [2].

Можна також сказати, що тема про корупцію тісно пов'язана з доброчесністю. Оскільки насамперед доброчесність - це дотримання певних принципів моралі та етики, ну і звісно прояв чесності у всіх сферах життя. Тому що, у всіх сферах потрібно діяти чесно і не вчиняти неправомірних дій. Якщо ж людина наважилася вчиняти такі дії, то вона повинна вміти відповідати за свої дії та приймати наслідки. В наш час далеко не всі люди дотримуються доброчесності, оскільки є багато ситуацій, які їх вимушують робити неправомірні дії. Але це не повинно бути причиною того, що через це йде процвітання корупції і неправомірні дії стають звичкою [3].

На жаль хабарі та гроші є найнижчим ступенем корупції. Оскільки саме системна корупція відбувається на вищому рівні і є домовленістю, наприклад обмін посадами на потоках. Тобто в такій системі тільки "свої" люди можуть бути на певних посадах. Дуже часто там де системна корупція є проблема в судовій владі. Тобто корупція може бути цілком помітною, але покарання не застосовується.

На нашу думку, залучення громадськості, міжнародних партнерів дуже важливе для подолання проблем корупції та створення прозорого та справедливого суспільства. Це говорить нам про те, що насамперед кожній людині потрібно починати з себе і своїх свідомих думок на рахунок багатьох ситуацій.

Список використаних джерел

1. Кримінальний кодекс України: чинне законодавство із змінами та допов. на 11 серпня 2023 року: Офіц. текст. Київ: Алерта, 2023. 242 с.
2. Київська школа економіки. - Електронний ресурс. - режим доступу: <https://kse.ua/ua/community/stories/chomu-borotba-z-koruptsiyeyu-v-ukrayini-vidbuva-yetsya-tak-povilno/>
3. Головне управління держгеокадастру у Кіровоградській області. - Електронний ресурс. - режим доступу:

<https://kirovohradska.land.gov.ua/info/vidpovidalnist-za-vchynennia-koruptsiinykh-abo-poviazanykh-z-koruptsiieiu-pravoporushen/>

АНТИКОРУПЦІЙНА СИСТЕМА В УКРАЇНІ

Кириченко. В.В., студентка 2 курсу
спеціальності «Право»

Білоцерківський національний аграрний університет
м. Біла Церква, Україна

Науковий керівник – Сокиринська О.А.

В наш час питання щодо корупції є досить актуальним. Ні для кого не секрет, що саме питання щодо корупції – найбільш обговорювані. Експертами стосовно корупції себе вважають усі, та пенсіонери біля будинку також не є виключенням. Це питання гостро постає у нашому суспільстві та потребує вирішення. Для цього в нас в країні з'явилася антикорупційна система.

Антикорупційна система в Україні - це сукупність різнорівневих інституцій, що об'єднані спільною метою боротьби з корупцією та реалізують її відповідно до власних функцій і повноважень.[1] Основною метою державної антикорупційної політики є створення ефективної загальнодержавної системи протидії та запобігання корупції. Законом України «Про запобігання корупції» уповноваженими суб'єктами у сфері протидії корупції являються органи прокуратури та Національної поліції, Національне антикорупційне бюро України, Національне агентство з питань запобігання корупції.[2]

Відповідно до закону спеціальними органами протидії корупції є:

- 1) Національне антикорупційне бюро України (НАБУ) - спеціальний орган, уповноважений здійснювати досудове розслідування корупційних злочинів, пов'язаних з діяльністю осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, а також злочинів, пов'язаних з легалізацією (відмиванням) доходів, одержаних злочинним шляхом.
- 2) Служба безпеки України (СБУ) - спеціальний орган, уповноважений здійснювати досудове розслідування корупційних злочинів, пов'язаних з діяльністю осіб, які обіймають особливо відповідальні посади, а також злочинів, пов'язаних із розтратою державних коштів або майна.

- 3) Офіс Генерального прокурора України (ОГПУ) - здійснює координацію діяльності правоохоронних органів у сфері протидії корупції.
- 4) Вища кваліфікаційна комісія суддів України (ВККС) - здійснює допуск до посади судді та здійснює дисциплінарний розгляд щодо суддів.
- 5) Національна рада з питань антикорупційної політики (НАРАП) - розробляє та забезпечує реалізацію державної політики у сфері протидії корупції.[2]

На нашу думку в Україні хоча і створена антикорупційна система, однак вона є неефективною, відсутні скоординовані дії саме в реалізації основних антикорупційних заходів, що відповідно формує негативне ставлення громадськості до таких новостворених інституцій. Фактори які з цим пов'язані це - відсутність спеціально підготовлених фахівців, які реалізовуватимуть антикорупційну політику. Обізнані в цій справі, мають відповідну кваліфікацію та досвід. Зазначені органи вони формують свою діяльність з урахуванням досвіду європейських та світових практик, що в свою чергу не завжди спрацьовує. Також відсутня взаємодія цих органів, яка повинна бути врегульована в чинних нормативно-правових документах, водночас антикорупційні інституції дублюють діяльність одна одної. Це стосується складання адміністративних протоколів, нагляду за дотриманням законодавства в частині заповнення декларацій, а також конфлікту інтересів.

Список використаних джерел

- 1.Офіційний портал Національного агентства з питань запобігання корупції.
<https://prosvita.nazk.gov.ua/encyclopedia/antykoruptionsijna-systema-v-ukrayini>
2. Про запобігання корупції. Закон України від 19.10.2023,
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1700-18#Text>

УДК 340.12

ДО ПИТАННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ АНТИКОРУПЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ В УКРАЇНІ

Бровко Н.І. д.ю.н., проф.
Білоцерківський національний аграрний університет,
м. Біла Церква, Україна

Тези присвячені питанням ефективності здійснення антикорупційної політики в Україні. Наголошено на необхідності удосконалення антикорупційної політики шляхом

удосконалення антикорупційного законодавства, активізації розвитку механізмів та інструментів електронного декларування, люстрації на державному рівні.

Ключові слова: корупція, корупційні діяння, антикорупційна політика, антикорупційні заходи, люстрація.

У різних державах різне відношення до корупції та корупційних проявів. В Україні розуміння корупції як подяки, можливості досягти бажаного без відповідних зусиль є нормою світогляду більшості.

Поширеною є думка що корупція найбільш вражає сферу влади. Певною мірою очевидно, що посадовці приймають рішення подекуди керуючись незрозумілими мотивами, що може свідчити про корупцію. Про чисельні прояви корупції у цій сфері свідчить й опитування «Стан корупції в Україні. Сприйняття, досвід, ставлення», що було проведено у 2023 році й за яким 89% громадян вважають корупцію найсерйознішою проблемою для України після повномасштабної війни. Найсерйознішим типом корупції є політична корупція (81%). 53% українців вважають, що корупція ніколи не може бути виправдана, лише невеликий відсоток респондентів звертався до правоохоронних органів зі скаргами про випадки корупції. Частка респондентів вважають, що за боротьбу з корупцією мають відповідати прості громадяни - 13%, проте основна відповідальність за це лежить на Президенті та його Офісі (44%). Поінформованість про антикорупційні заходи, реформи чи інформаційні кампанії державних інституцій та громадських організацій знизилася порівняно з 2018 роком, але сприйняття їхньої ефективності значно зросло. Майже 80% громадян висловлюють готовність брати участь у мітингах і публічних протестах, хоча більшість надає перевагу пасивним формам залучення, таким як повідомлення про випадки корупції у ЗМІ та соціальних мережах (31%), а також ініціювання і підписання електронних петицій (27%) [1]

Аналізуючи проблему варто вживати заходи антикорупційної політики. Однак для їх реалізації має бути бажання посадових осіб, органів державної влади і місцевого самоврядування, суддів, правоохоронців, самих антикорупційних органів зменшити корупційні прояви. Таке бажання потрібно втілювати в практичні заходи якими є прийняття ефективних та узгоджених нормативно-правових актів, чітке законодавче визначення процедур прийняття управлінських рішень уповноваженими органами.

Слід вживати заходи щодо усунення можливостей які сприяють вчиненню корупційних діянь особами, які мають такі можливості. Мова може йти про запровадження процедур для розмежування компетенції посадовців, можливості контролю їх рішень, їх прозорість та доступність, прийняття посадовими особами рішень та особиста відповідальність за них, взаємодії з громадянами, громадськими інституціями.

Без ефективних механізмів забезпечення ефективного функціонування антикорупційних інституцій, без ліквідації корупційних відносин в органах державної влади та побудови ефективної системи публічної влади, яка характеризується високим рівнем відповідальності за корупційні діяння, без забезпечення прозорості у відносинах між державними і приватними інституціями та контролем за системою державного управління формування антикорупційної політики в Україні неможливе [2, с. 12]

Також антикорупційна політика повинна бути направлена на притягнення винних осіб до юридичної відповідальності за вчинення корупційних діянь та неможливість їх ухилення від відповідальності та забезпечивши повернення незаконно отриманих благ до держави.

Вищевказане повертає до тези про те, що для ефективної протидії корупції має існувати незалежна та неупереджена судова влада, антикорупційні органи, свідомі громадяни. Мова йде й про забезпечення антикорупційної якості чинного законодавства, розвиток електронного декларування, державний контроль за незаконним збагаченням, вжиття дієвих заходів з очищення влади з дотриманням при цьому конституційних принципів і прав людини.

Говорячи про боротьбу з корупційними правопорушеннями у політичній сфері варто продовжувати удосконалювати систему державної служби України відповідно до міжнародного досвіду розвинених країн; забезпечувати прозорість та гласність під час оголошення та проведення конкурсів на посади та органи влади, забезпечувати рівні умови участі, прозорість у просуванні по службі державних службовців; удосконалювати чинне законодавство, забезпечувати приведення його у відповідність до міжнародних стандартів тощо.

Продовжуючи думку про удосконалення антикорупційної політики зупинемось на очищенні влади як запобіжному способу зменшенні корупції. Цей процес вже запущено, проте ми спостерігаємо, що незважаючи на те, що міжнародна спільнота рекомендує Україні застосовувати люстрацію як доповнення у процесі розбудови демократії та наголошує на тому, що люстрація направлена на зміцнення верховенства права та боротьбу з корупцією проте до влади все ж повертаються особи, які не мають права займати посади в державному апараті. Тому безперечно, люстрація є важливою частиною антикорупційної діяльності держави, але мова йти про розуміння та реалізацію її справжнього призначення, здійснення на правових засадах, з дотриманням вимог Конституції України та забезпеченням конституційних прав і свобод людини і громадянина.

Продовжуючи думку про удосконалення антикорупційної політики варто сказати й про очищення влади як запобіжному способу зменшення корупції.

Люстрація має бути направлена на зміцнення верховенства права та боротьбу з корупцією проте як доводиться спостерігати, до влади все ж повертаються особи, які не мають права займати посади в державному апараті. Тому люстрація є важливою частина антикорупційної діяльності держави, але мова має йти про розуміння та реалізацію її справжнього призначення, здійснення на правових засадах, з дотриманням вимог Конституції України та забезпеченням конституційних прав і свобод людини і громадянина.

Таким чином, ефективність запобігання та протидії корупції залежить від рівня правосвідомості особистості, а заходи її запобігання мають бути своєчасними, оперативними, дієвими. Ефективна державна політики протидії корупції буде дієвою за умови комплексного впливу на її прояви яка включатиме проведення реформи судової системи, прозорий відбір до антикорупційних органів та інституцій. З метою удосконалення антикорупційної політики держави та усунення можливостей для вчинення корупційних діянь мають проводитись та реалізовуватись заходи, направлені на підвищення рівня правової культури та правової свідомості як молодого покоління, так і осіб, що займають посади в управлінському секторі [3].

З метою покращення та дієвості антикорупційної політики держави слід: удосконалити антикорупційне законодавство, активізувати розвиток механізмів та інструментів електронного декларування, продовжувати процеси люстрації на державному рівні.

Список використаних джерел

1. Стан корупції в Україні 2023: сприйняття, досвід, ставлення <https://engage.org.ua/stan-koruptsii-v-ukraini-2023-spryjniattia-dosvid-stavlennia/>
2. Державна антикорупційна політика і запобігання та протидія корупції на публічній службі в органах державної влади і органах місцевого самоврядування: монографія / автор. кол.: В. В. Василевич, Т. Е. Василевська, В. Ф. Нестерович, Е. В. Расюк, А. В. Савченко, В. Л. Федоренко (кер.) та ін.; за ред. Ю. В. Ковбасюка і В. Л. Федоренка. Київ, 2016. 524 с. <http://elar.naiu.kiev.ua/handle/123456789/7683>
3. Бровко Н.І. Філософсько-правові засади формування правосвідомості особистості в умовах трансформації освітнього процесу в Україні дисер...д.ю.н. 12.00.12. Київ. 2019. 470 с.

ВИКОРИСТАННЯ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ ТА АНАЛІТИКИ ДЛЯ ВИЯВЛЕННЯ КОРУПЦІЙНИХ СХЕМ

Терещук М.М., к.ю.н., ст. викладач,
Білоцерківський національний аграрний університет,
м. Біла Церква, Україна

Використання штучного інтелекту та аналітики для виявлення корупційних схем є надзвичайно актуальним в сучасних умовах. З урахуванням великого обсягу та складності доступних даних традиційні методи аналізу стають менш ефективними в розкритті складних корупційних патернів. Штучний інтелект дозволяє автоматизувати процес аналізу, надаючи можливість швидкого виявлення аномалій та підозрілих зв'язків. Цей підхід не лише підвищує ефективність боротьби з корупцією, але й забезпечує оперативну реакцію на нові схеми та стратегії, роблячи його ключовим інструментом у

Цей напрямок також сприяє підвищенню точності виявлення потенційних корупційних випадків та забезпечує можливість проведення комплексного аналізу великої кількості даних з різних джерел. Штучний інтелект може виявляти невідомі зв'язки та тренди, які можуть залишитися непоміченими при традиційних методах обробки даних.

Підходи на основі штучного інтелекту включають в себе використання алгоритмів машинного навчання для навчання систем виявляти аномалії та ризики. Аналітика даних, поєднана з штучним інтелектом, може допомагати виявляти недостовірні та підозрілі транзакції, нестандартні зв'язки між особами або організаціями, а також інші ознаки можливої корупції.

Усе це робить використання штучного інтелекту та аналітики ключовим елементом стратегій протидії корупції в умовах постійно зростаючої складності

Додатково, важливо враховувати, що штучний інтелект може працювати у реальному часі, що є критичним у сфері протидії корупції. Виявлення корупційних схем негайно дозволяє приймати оперативні заходи для їх запобігання та припинення.

Більш того, розвиток технологій у галузі обробки природної мови дозволяє системам штучного інтелекту аналізувати великі обсяги текстової інформації, включаючи звіти, новини, соціальні мережі та інші джерела, що може виявитися важливим для виявлення корупційних злочинів та підозрілих практик.

Загалом, використання штучного інтелекту та аналітики в антикорупційних заходах відображає важливий напрямок розвитку, оскільки

технології продовжують ставати ключовим інструментом у розкритті та запобіганні корупції в різних сферах суспільства.

Далі можна розглянути важливі аспекти, які підсилюють актуальність використання штучного інтелекту та аналітики у сфері антикорупційних заходів:

- корупційні схеми постійно еволюціонують, стаючи більш витонченими та важкими для виявлення традиційними методами.
- штучний інтелект може ефективно адаптуватися до нових форм корупції та виявляти їх, використовуючи навчання на основі даних.
- штучний інтелект може використовуватися для аналізу фінансових транзакцій та виявлення неправомірних практик, що сприяє боротьбі з корупцією та виведенню коштів за межі законного обігу.
- корупція є глобальною проблемою, і використання штучного інтелекту може допомогти країнам та організаціям з усього світу спільно виявляти та протидіяти корупційним схемам.
- розвиток штучного інтелекту також породжує етичні питання, пов'язані з його використанням у сфері антикорупції, включаючи конфіденційність даних та ризики неправомірного використання технологій.
- впровадження штучного інтелекту у сферу антикорупції може забезпечити громадянам та громадським організаціям засоби для виявлення та висвітлення корупційних випадків.

Загалом, використання штучного інтелекту та аналітики в антикорупційних стратегіях не лише актуальне, але й є ключовим елементом для досягнення більшої ефективності та прозорості в боротьбі з корупцією у світі.

У висновку можна підкреслити, що використання штучного інтелекту та аналітики для виявлення корупційних схем має надзвичайно велике значення в сучасному світі. Це не лише відповідає наростаючій складності корупційних практик, але і відкриває нові можливості для ефективної боротьби з цим соціальним злом.

Штучний інтелект дозволяє оперативнo та точно аналізувати великі обсяги даних, виявляти аномалії та патерни, які можуть свідчити про корупційні дії. Його використання у сфері антикорупції допомагає не лише виявляти існуючі схеми, але й адаптуватися до нових форм корупційних проявів.

Крім того, штучний інтелект може використовуватися для аналізу фінансових транзакцій, виявлення недостовірних інформаційних потоків та інших аспектів, які допомагають в забезпеченні ефективної стратегії протидії корупції.

Однак важливо враховувати етичні аспекти та забезпечити високий рівень конфіденційності та захисту даних, використовуючи штучний інтелект у сфері антикорупційних заходів.

У цілому, розвиток та впровадження технологій штучного інтелекту є багатообіцяючим напрямком у боротьбі з корупцією, сприяючи побудові прозорих, ефективних та відкритих суспільств.

УДК 342.951

ПОНЯТТЯ ТА ОСОБЛИВОСТІ ДЕРЕГУЛЮВАННЯ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Ломакіна І.Ю., к.ю.н., доцент
Білоцерківський національний аграрний університет,
м. Біла Церква, Україна

В тезах розглядається поняття дерегулювання сільського господарства, під яким автор розуміє тривалий системний процес у межах загального процесу дерегулювання господарської діяльності, який базується на спрощенні, зниженні та усуненні державного втручання та адміністративних бар'єрів, удосконаленні законодавчого регулювання, економічних чинників та розвитку саморегулювання та співрегулювання з метою забезпечення ефективної діяльності галузі.

Ключові слова: дерегулювання, дерегулювання сільського господарства, саморегулювання сільського господарства, співрегулювання сільського господарства, адміністративні бар'єри, саморегулювальні організації.

Дерегулювання сільського господарства ґрунтується перш за все на концепції сталого сільського господарства, що полягає у: «...системному підході, який прагне розвивати переваги багаторічного невиснажливого ведення господарства, включаючи вигоди, отримовані від природних взаємозв'язків, забезпечуючи родючість земель і утримуючи втрати від шкідників і хвороб на допустимому рівні. Метою такого ведення господарства є адекватні продуктивність і прибутковість, збереження ресурсів, охорона довкілля, постачання безпечних для здоров'я продуктів харчування» [1, с. 79]. О.Сергійко зазначає, що дерегулювання перебуває у прямій залежності від державного регулювання, оскільки необхідність у дерегулюванні виникає саме у разі перевищення рівня регулювання, прийнятного для нормального функціонування ринку [2, с. 147]. Фахівці неодноразово стверджували і про негативні ефекти від проведення дерегулювання: «Під час проведення реформи дерегулювання у 2011 р. не було створено належного інституційного та організаційного забезпечення, що призвело до виникнення таких інституційних

пасток, як: формальне виконання, імітація, ігнорування та м'яке виконання чинного законодавства» [3, с. 38]. Отже, при проведенні процесу дерегулювання сільського господарства важливим буде пристосування до особливих умов функціонування економіки та державного управління, у тому числі враховуючи стан правового регулювання та глобальний напрям щодо сталого розвитку.

В Угоді про Асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони, яка набрала чинності 01.09 2017 року, у Главі 17 визначено, що співробітництво між Сторонами у сфері сільського господарства та розвитку сільських територій охоплює, *inter alia*, такі сфери: заохочення сучасного та сталого сільськогосподарського виробництва, з урахуванням необхідності захисту навколишнього середовища і тварин, зокрема поширення застосування методів органічного виробництва й використання біотехнологій, *inter alia* шляхом впровадження найкращих практик у цих сферах; обмін знаннями та найкращими практиками щодо політики розвитку сільських територій з метою сприяння економічному добробуту сільських громад [4]. Вказані напрями мають бути враховані при проведенні дерегулювання у сільському господарстві. Сталий розвиток сільського господарства, розширення органічного виробництва, обмін досвідом – основні перспективні напрями державного регулювання та дерегулювання сільського господарства. Ще одним важливим моментом, який впливає з означених положень та на якому слід акцентувати увагу, є впровадження «найкращих практик».

Політику у сфері реалізації дерегулювання станом на 2018 рік здійснює Державна регуляторна служба України. Державна регуляторна служба України є центральним органом виконавчої влади, діяльність якого спрямовується і координується Кабінетом Міністрів України і який реалізує державну регуляторну політику, політику з питань нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності, ліцензування та дозвільної системи у сфері господарської діяльності та дерегуляції господарської діяльності. Одним із основних завдань цієї служби є координація дій органів виконавчої влади, інститутів громадянського суспільства і підприємництва з питань дерегуляції господарської діяльності.

Отже, дерегулювання сільського господарства - це тривалий системний процес у межах загального процесу дерегулювання господарської діяльності, який проходить неоднозначно та суперечливо із певними недоліками та водночас досягненнями. Деретулювання сільського господарства має провадитися відповідно до визначених державою загальних засад та принципів з поступовим формуванням належного інституційного середовища

представників цієї галузі (саморегулювальних організацій) з делегуванням низки повноважень органів державної влади.

Список використаних джерел

1. Van Cooten, Cornelis. Land resource economics and sustainable development/ – Van Cuver, 1993, pp.79.
2. Сергійко О. В. До питання дерегулювання підприємницької діяльності. Приватне право і підприємництво. 2016. Випуск 16. С. 145–149
3. Літвінов О.В., Літвінова Н. М. Закордонний досвід проведення регуляторних реформ та застосування «регуляторної гільйотини». Аспекти публічного управління. № 7 (9) липень 2014. С. 37-48.
4. Угода про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони Угоду ратифіковано із заявою Законом №1678 VII від 16.09.2014 року http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/984_011#n2469
5. Гончаренко О. Співвідносний аналіз дерегулювання та саморегулювання господарської діяльності в Україні. Підприємництво, господарство і право. 2017. № 8. С. 71- 74.

КОРУПЦІЯ ПІД ЧАС ВІЙСЬКОВИХ ЗАКУПІВЕЛЬ В УКРАЇНІ В 2023

Глібко І.І., студентка 2 курсу спеціальності «Право»
 Білоцерківський національний аграрний університет
 м. Біла Церква, Україна
 Науковий керівник: Росавіцький О.О .

Стаття присвячена проблемам корупція під час військових закупівель в Україні в 2023 році" зосереджується на проблемі корупції у контексті закупівлі військового обладнання та послуг в Україні протягом 2023 року. Вона висвітлює, як ця проблема впливає на ефективність оборонних зусиль країни та використання міжнародної допомоги. Також теза розглядає зусилля уряду щодо боротьби з корупцією, включаючи впровадження прозорих процесів закупівель та посилення контролю, і вказує на необхідність подальших дій для гарантування прозорості та відповідальності в управлінні державними ресурсами.

У 2023 році Україна зіткнулася з серйозною проблемою корупції у сфері військових закупівель. Це виявилось особливо критичним у контексті збройного конфлікту, коли потреба в надійному та своєчасному постачанні військового

обладнання та послуг була вищою ніж будь-коли. Корупція у військових закупівлях призводила до ряду негативних наслідків, включаючи придбання низькоякісного обладнання, переплати за товари та послуги, та зловживання високопоставленими чиновниками, які отримували хабарі.

Ці дії не тільки підривали ефективність оборонних зусиль України, але й впливали на економіку країни через нераціональне використання коштів та ресурсів. Крім того, корупційні скандали викликали занепокоєння серед міжнародних партнерів і донорів, що могло призвести до зменшення або ускладнення отримання зовнішньої військової допомоги.

У відповідь на цю проблему уряд України вживав заходів для боротьби з корупцією, включаючи впровадження більш прозорих систем закупівель, законодавчі ініціативи для посилення покарань за корупційні злочини, та співпрацю з міжнародними агенціями для підвищення прозорості та підзвітності.

Проте, незважаючи на ці зусилля, корупція у військових закупівлях залишалася серйозною проблемою, яка вимагала постійної уваги та вирішення, адже вона становила загрозу не тільки для національної безпеки України, але й для її міжнародного іміджу та економічної стабільності

Проблема корупції під час військових закупівель в Україні в 2023 році включає декілька ключових аспектів:

1. **Зловживання при Закупівлях:** Наявність корупції у процесах закупівлі військового обладнання та послуг, що може включати надання контрактів компаніям без належної кваліфікації, переплату за товари та послуги, а також отримання хабарів чиновниками.
2. **Вплив на Оборонну Здатність:** Корупція може підірвати якість та своєчасність постачання військового обладнання, що безпосередньо впливає на ефективність оборонних зусиль та безпеку військовослужбовців.
3. **Економічні Втрати:** Неналежне використання бюджетних коштів та ресурсів, призначених для оборони, що веде до фінансових втрат та зменшує ефективність військових витрат.
4. **Міжнародні Реперкусії:** Корупція у військових закупівлях може послабити довіру міжнародних партнерів та донорів, що може призвести до зменшення зовнішньої підтримки, важливої для України в умовах конфлікту.
5. **Правові та Інституційні Виклики:** Систематична корупція відображає слабкості в законодавчій та інституційній структурі, що вимагає суттєвих реформ у системі державного управління та законодавства.

6. **Соціальний Вплив:** Наявність корупції підриває довіру громадськості до уряду та державних інституцій, сприяє зростанню невдоволення серед населення і може спровокувати соціальні протести.

Проблема корупції під час військових закупівель в Україні у 2023 році є багатогранною та вимагає комплексного підходу для її вирішення, включаючи зміцнення законодавства, підвищення прозорості та залучення міжнародного співтовариства для забезпечення ефективного контролю та підтримки.

2023 році Україна зіткнулася з кількома корупційними скандалами, пов'язаними з військовими закупівлями:

1. **Звільнення керівників військових набірних пунктів:** Президент України Володимир Зеленський звільнив усіх регіональних керівників військових набірних пунктів через звинувачення у широкомасштабній корупції. Цей радикальний крок був зроблений у відповідь на занепокоєння щодо корупції у сфері військового набору. [1]
2. **Зміна керівництва Міністерства оборони:** Український уряд планував замінити міністра оборони Олексія Резнікова головою військової розвідки після резонансних змін у кабінеті міністрів, частково викликаних корупційними скандалами. [2]
3. **Скандали в кількох секторах:** Уряд України зіткнувся з повторними скандалами у 2023 році, особливо у сферах гуманітарної допомоги, військового набору та закупівель. Існують обговорення та сумніви щодо підходу уряду до вирішення цих питань, зокрема з ініціативою президента Зеленського розглядати корупцію під час війни як зраду. [3]
4. **Відставки та звільнення старших чиновників:** Кілька старших українських чиновників, у тому числі заступник міністра оборони, були змушені подати у відставку або були звільнені через їхню участь у корупційних скандалах. Ці інциденти вказують на широкий розмах проблеми на різних рівнях уряду. [4]
5. **Справа про хабарництво:** Національне антикорупційне бюро України (НАБУ) затримало Василя Лозинського, заступника міністра розвитку громад, територій та інфраструктури, за звинуваченням у прийнятті хабара у розмірі 400 000 доларів США. Це було пов'язано з закупівлею обладнання для опалення його міністерством, що свідчить про корупцію навіть у не військових

Корупційні скандали під час війни можуть мати вкрай негативні наслідки для держави, особливо у таких аспектах:

1. **Підрив Обороздатності:** Корупція у сфері військових закупівель може призвести до придбання неякісного обладнання, затримок у постачанні

важливих ресурсів та недостатнього забезпечення військових. Це безпосередньо впливає на боєздатність та ефективність армії.

2. **Економічні Втрати:** Корупція призводить до нераціонального використання державних коштів, що є особливо критичним у часи війни, коли ресурси обмежені та потребують ефективного розподілу.
3. **Втрата Міжнародної Довіри та Допомоги:** Корупційні скандали можуть підірвати довіру міжнародних партнерів та донорів, що може призвести до зменшення або припинення фінансової та військової підтримки.
4. **Внутрішній Соціальний Неспокій:** Поширення корупції може спричинити невдоволення та протести серед населення, особливо в умовах військових дій, коли від громадян вимагаються значні жертви.
5. **Зростання Недовіри до Уряду:** Систематична корупція підриває довіру населення до уряду та його здатності ефективно управляти кризою, що може призвести до політичної нестабільності.
6. **Правовий Нігілізм:** Постійна корупція може сприяти розвитку в суспільстві уявлень про безкарність і неможливість справедливості, що підриває правопорядок та законність.
7. **Міжнародна Ізоляція:** Корупційні скандали можуть вплинути на міжнародний імідж країни, що ускладнює зовнішньополітичні відносини та переговорні процеси.

Таким чином, корупція під час війни не просто злочин проти держави, але й серйозна загроза національній безпеці, економіці, міжнародному статусу та соціальній стабільності країни.

У цьому році корупція в сфері військових закупівель в Україні виявилася серйозним викликом, який не тільки підривав ефективність оборонних зусиль, але й ставив під загрозу довіру міжнародних партнерів та ефективне використання міжнародної допомоги. Зусилля уряду по боротьбі з корупцією, включаючи звільнення високопоставлених чиновників, впровадження прозорих систем закупівель, та співпраця з міжнародними організаціями, є важливими кроками у вирішенні цієї проблеми. Однак, продовження цієї боротьби та підвищення рівня прозорості та відповідальності у всіх аспектах державного управління залишаються критичними для забезпечення стабільності та безпеки країни в умовах триваючого конфлікту.

Список використаних джерел

1. Звільнення керівників військових набірних пунктів. URL: – Електронний ресурс. режим
доступу:<https://www.dw.com/uk/korupcijni-vihidni-so-vidomo-pro-ostanni-korupcijni-skandali-v-ukraini/a-64491548>

основи боротьби з організованою злочинністю»; Закон України «Про звернення громадян»; Закон України «Про доступ до публічної інформації»; <http://sfs.gov.ua/data/files/200627.doc> Закон України «Про запобігання корупції»; Закон України «Про державну службу» тощо [1].

Антикорупційна програма Бюро економічної безпеки України (далі БЕБ) на 2023-2024 роки спрямована на подальше впровадження механізмів прозорості, доброчесності та усунення корупційних ризиків з урахуванням викликів в умовах воєнного стану. Програма обговорювалася з громадськістю у форматі електронного обговорювання, а також під час зустрічей керівництва БЕБ з представниками вітчизняних та іноземних організацій. Зокрема у ній враховано зауваження фахівців Консультативної місії Європейського Союзу. Крім того, програма містить план завдань і заходів з реалізації засад антикорупційної політики БЕБ до 2024 року. «У програмі розроблені механізми, які поліпшать існуючу систему запобігання і протидії корупції в БЕБ з урахуванням специфіки діяльності. Основний акцент у ній зроблено на упередження, тобто оцінювання корупційних ризиків і подальше їх оперативне усунення», - зазначив Директор БЕБ Вадим Мельник [2].

Якщо проаналізувати повноваження БЕБ та інших правоохоронних органів при реалізації державної політики у сфері економічної безпеки, усі з таких можна класифікувати за інструментальною та видовою характеристиками. Так інструментальні, це ті, що відображають сутність вчиненої дії (розкривають особливості форм та методів адміністративної діяльності правоохоронних органів). Зокрема це: інформаційно-аналітичні; повноваження щодо профілактики економічних правопорушень; правотворчі; повноваження щодо виявлення, припинення, досудового розслідування економічних адміністративних і кримінальних правопорушень; контрольно-наглядові; повноваження щодо взаємодії та співробітництва з органами влади, правоохоронними органами іноземних держав, окремими громадянами та іншими суб'єктами [3, с. 239].

У свою чергу, видові репрезентують обсяг та спрямованість впливу на досліджувану сферу. Мова зокрема йде про основні чи спеціальні повноваження правоохоронного органу функціонального, організаційного чи забезпечувального спрямування. Ми переконані, що наявність єдиного органу, який відповідає за економічну безпеку, дає змогу оптимізувати кількісний склад осіб, які виконують цю функцію. Для порівняння: в трьох органах економічними злочинами займалися понад 10 000 осіб [4, с. 97]. За сприятливої моделі свого функціонування у разі порушення законодавства бізнес звертатиметься лише до Бюро економічної безпеки, а не до десятків інших органів. Зрозуміло, що за таких умов тиск на бізнес зменшиться.

Ми прибічники думки, що контроль і нагляд хоча і схожі за своїми ознаками, але є відмінними інститутами. Більше того, аналіз законодавства дозволяє стверджувати, що по суті громадський нагляд ні як не відрізняється від контролю. Тому, на нашу думку, в тому контексті який використовується в аналізованому законі термін «нагляд» недоречно використовувати, а більш релевантним буде «контроль». Так, Рада громадського контролю при БЕБ є постійно діючим колегіальним виборним органом, який утворюється відповідно до Закону України «Про Бюро економічної безпеки України» для здійснення громадського контролю за діяльністю БЕБ, налагодження ефективної взаємодії з громадськістю, здійснення інших повноважень, визначених законодавством [5].

Отже, створення єдиного правоохоронного органу у сфері економічної безпеки допоможе вирішити проблему дублювання функцій у окремих сферах, а створення Ради громадського контролю при Бюро економічної безпеки України посилить його діяльність. відкриті, тим самим зменшуючи ризик зловживання службовими повноваженнями. Кожен правоохоронний орган, який раніше займався економічною злочинністю, нарешті зміг зосередитися на своїх пріоритетах.

Список використаних джерел

1. Державна фіскальна служба України, офіційний портал. Антикорупційне законодавство України, 2023 URL: <http://sfs.gov.ua/diyalnist-/zapobigannya-proyavam-korupts/antikorupsiyne-zakonodavstvo-ukraini/> (дата звернення: 11.12.2023).
2. БЕБ затвердило Антикорупційну програму на 2023-2024 роки. *Бюро економічної безпеки України*. URL: <https://esbu.gov.ua/news/beb-zatverdilo-antikorupcijnnu-programu-na-2023-2024-roki> (дата звернення: 11.12.2023).
3. Резнік О. М. Адміністративно-правові засади діяльності правоохоронних органів із забезпечення фінансово-економічної безпеки України: дис. ... д-ра юрид. наук, спец.: 12.00.07. СумДУ, 2019. 509 с.
4. Адміністративна діяльність Національної поліції. Кер. авт. кол.: В.А. Глуховець. Дніпро: Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2017. 248 с.
5. Питання Ради громадського контролю при Бюро економічної безпеки : Постанова Каб. Міністрів України від 18.08.2021 р. № 872 : станом на 14 верес. 2023 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/872-2021-п#Text> (дата звернення: 11.12.2023).

ДО ПИТАННЯ ПРОЗОРОСТІ МІСЦЕВИХ БЮДЖЕТІВ В УМОВАХ ПРАВОВОГО РЕЖИМУ ВОЄННОГО СТАНУ

Настіна О.І., к.ю.н., доцент,
Білоцерківський національний аграрний університет,
м. Біла Церква, Україна

Анотація. Прозорість місцевих бюджетів в умовах правового режиму воєнного стану – це питання дискусійне, актуальне і таке, що потребує окремої наукової розробки.

Ключові слова: місцеві бюджети, антикорупція, фінанси.

Повномасштабне вторгнення російської федерації 24 лютого 2022 року поставило значні виклики перед територіальними громадами. Якщо на державному рівні необхідно було вирішувати питання військової оборони країни, то на місцевому рівні гостро постали гуманітарні, комунальні, логістичні та міграційні проблеми – а на це необхідні як кошти, так і відповідні фінансові механізми.

Гілка виконавчої влади та місцеве самоврядування мають спільні для країни виклики в умовах війни: значна міграція населення та бізнесів, позапланові видатки на територіальну оборону та добровольчі формування, скорочення субвенцій та субсидій, які надходили з державного бюджету тощо). Правові та економічні проблеми поглиблюють недостатній рівень розподілу повноважень між державою та місцевим самоврядуванням: багато бюджетних процесів та процедур, пов'язаних з постатейним фінансуванням витрат, все ще вимагають дотримання складних, а для ряду територій фізично неможливих до виконання, процедур.

Якщо дотримуватись умовного ділення проблематики місцевих бюджетів за типом громади (тилові, прифронтові, бойові дії, тимчасово окуповані) та хронологією (до повномасштабного вторгнення рф і після), то ми бачимо, що окремих громадах місцева влада упоралась з фінансуванням видатків і лише дві громади вдалися до секвестру бюджету. Проте така «оптимізація» бюджетів призвела до збільшення фінансування статей «Соціального захисту та соціального забезпечення» - це пов'язано із потребою підтримки різних груп населення, в тому числі внутрішньо переміщених та марганалізованих груп населення, які зазнали складнощів, та збільшення видатків на «Оборону, порядок та безпеку», щоб посилити територіальну оборону та безпеку, але разом з тим, зменшилось фінансування статей «Освіта» та Охорона здоров'я» у більшості громад, незалежно від типу.

Експертні дослідження приводять аргументи та вказують на способи вирішення піднятих питань і тому науковці пропонують внести зміни до законодавства задля збільшення податкових надходжень до місцевих бюджетів:

1. Диференційовано підійти до застосування податкових послаблень для ФОПів. Повернути сплату податків для територій, де не ведуться бойові дії та бізнес функціонує, або передбачити компенсацію втрат доходів місцевих бюджетів внаслідок надання пільг, встановлених Податковим кодексом України.
2. Внести зміни до Податкового та Бюджетного кодексів України в частинах:
 - сплати ПДФО до місцевого бюджету за місцем фактичної діяльності підприємств та їх підрозділів;
 - закріплення на постійній основі збільшення частки ПДФО, що зараховується до бюджетів місцевого
 - самоврядування, із 64% у 2023 році до 80% у 2026 році.
3. Внести зміни до законодавства в частині зарахування рентної плати за спеціальне використання води до місцевого бюджету; збільшення відсотка з 3 до 10 надходження до місцевого бюджету за користування надрами для видобування природного газу; збільшення відсотка надходження до місцевого бюджету за спеціальне використання лісових ресурсів.
4. Внести зміни до Податкового кодексу України в частині надання ОМС повноважень з формування та ведення місцевих фіскальних реєстрів, які будуть підставою для нарахування податків і зборів [1].

На наше переконання, безумовно необхідні для виживання країни та мешканців громад зміни бюджету, тим не менш, закладають великі ризики для подальшого розвитку громад. Зменшення фінансування освіти та охорони здоров'я означають погіршення умов життя в громаді і автоматично означають подальшу міграцію її мешканців, що в свою чергу, знову зменшує дохідну частину бюджету та призводить до подальшого скорочення видатків. Якщо основними статтями видатків стають «соціалка» та «оборона», то це не «бюджет розвитку», а «бюджет виживання».

Обґрунтованою є пропозиція дорожньою картою вирішення проблематики місцевих бюджетів та бюджетування, їх прозорості та профілактики корупційних зловживань можуть бути:

- підвищення рівня знань про місцеві бюджети, як серед місцевих так і народних депутатів. Це унеможливить «покращення та полегшення» там де вони не потрібні країні.
- розширення повноважень муніципалітетів щодо міжнародної фінансової співпраці. Досвід державного бюджету та локальний досвід залучення фінансування від міжнародних інституцій доводить дієвість таких кроків.

- відмова від передачі повноважень без передачі фінансування. Потрібно чітко калькулювати кожну послугу, яка передається до громад, та передати фінансування та/або збільшити пропорційно податкові надходження.
- посилювати горизонтальні зв'язки в громадах. На жаль, частина громад «примусово» отримала досвід, який тим не менш, може стати надзвичайно корисний громадам, яких минули «визволителі» з російської федерації.

Список використаних джерел

1. Доступ до правосуддя, безпека та місцеві бюджети в українських громадах під час повномасштабної війни. Реалії, проблеми та перспективи / Електронний ресурс. Режим доступу <https://ldn.org.ua/useful-material/dostup-do-pravosuddia-bezpeka-ta-mistsevi-biudzhetu-v-ukrains-kykh-hromadakh-pid-chas-povnomasshtabnoi-viyny-realii-problemy-ta-perspektyvy/>

СВІТОВА ПРАКТИКА ДЕРЖАВНИХ ЗАКУПІВЕЛЬ ЯК МЕТОД БОРОТЬБИ ІЗ КОРУПЦІЙНОЮ СКЛАДОВОЮ

Пахомова А.О. к.ю.н., доцент, завідувач
кафедри цивільно-правових дисциплін
Білоцерківський національний аграрний університет,
м. Біла Церква, Україна

Ефективна система державних закупівель завжди привертала увагу держави з метою недопущення корупції. Термін «державні закупівлі» відрізняється майже кожної країни. Є такі терміни як «державні потреби», держзамовлення.

Ключові слова: корупція, державні закупівлі, електронні закупівлі, етика закупівель.

Кодекс етичної поведінки затверджено у низці країн задля забезпечення єдності системи державних закупівель, наприклад, візьмемо, Канаду там існує Кодекс етики поведінки під час закупівель.

Зокрема, він зазначає, що представник замовника керується нормами законодавства про державні закупівлі, що він має негайно письмово повідомити факти хабарництва або порушення закону, що замовників повинні уникати конфлікту інтересів. Цей кодекс також передбачає, що представник замовників не може брати подарунки. Не має бути інтересів щодо сімейного стану. Таким

чином, Кодекс містить вимоги договору обслуговування (протягом встановленого строку).

Існують три види нормативних актів, що встановлюють етичні норми поведінки для учасників системи державних закупівель у державах G20.

1. Закони, положення та правила (Австралія, Австрія, Бельгія, Чехія, Корея, Люксембург, США, Великобританія, Іспанія).

2. Окремий кодекс етичних правил ведення державних контрактів (Бразилія, Канада, Франція, Туреччина, Мексика, Нідерланди).

3. Рекомендації (Ірландія, Данія, Німеччина). Тому у світовій практиці поширені правила встановлення правил етичної поведінки учасників системи державних закупівель.

На початку століття південнокорейські державні підприємства здійснювали близько 50% своїх покупок через Інтернет. За умовами уряду Кореї, з 2002 року всі державні закупівлі здійснювалися виключно через Інтернет.

Згідно з оглядом електронного уряду Організації Об'єднаних Націй 2014 року, який у світі оцінюється відповідно до рівня розвитку електронного уряду, Республіка Корея стоїть на першому місці з показником 0,9462 [1].

Абсолютним лідером в інформаційному забезпеченні закупівель сьогодні є Південна Корея. 2000 року Служба державних закупівель, центральне управління закупівель Кореї, представило KONEPS, повністю інтегровану, комплексну систему електронних закупівель [1].

Він охоплює весь цикл електронних закупівель (починаючи з реєстрації та закінчуючи контролем та оплатою договору) та забезпечує електронний обмін документами у зв'язку з купівлею. KONEPS взаємодіє із зовнішніми системами для обміну необхідною інформацією та забезпечує повну автоматизацію процесу закупівель. У 2012 році понад 62,7% державних закупівель (\$106 млрд.) було зроблено в Південній Кореї з використанням системи KONEPS, і на сьогоднішній день у цій системі зареєстровано 45 тисяч клієнтів та 244 тисячі постачальників. Південна Корея почала використовувати електронні сертифікати для зниження зловживань у цій сфері.

У 2010 році було розроблено та представлено електронний сертифікат з розпізнаванням відбитків пальців (електронна заявка на розпізнавання відбитків пальців). У цій системі користувач може отримати доступ лише до біометричного ключа доступу. У той же час немає єдиного сховища біометричних даних користувача, оскільки інформація зберігається з відбитками пальців тільки в електронному файлі постачальника. З 2010 року ця система є обов'язковою для всіх організацій оснащених KONEPS. У 2011 році Служба державних закупівель Південної Кореї представила нову послугу, яка дозволяє купувати зі смартфона через мобільний додаток [1].

Порівняно з провідними країнами наша республіка хоч і намагається відповідати міжнародним стандартам, все одно не може вдосконалити державні закупівлі. Введене нововведення електронні державні закупівлі спочатку передбачалося як викорінення корупції в цій сфері, але, як показала практика, корупція все одно відбувається в системі державних закупівель.

Розміщення замовлення, у свою чергу, це дії замовників, уповноважених органів щодо виконання підрядних робіт, що здійснюються з метою укладання державного чи контрактного договору на поставку товару, виконання робіт, послуг та для укладання інших цивільно-правових договорів з державою. Завершальним етапом державних закупівель є підписання державного договору.

Список використаних джерел

1. Strengthening Country Procurement Systems: Results and Opportunities (materials from the 4th High Level Forum of Aid Effectiveness, 29 Nov – 1 Dec 2011, Busan, Korea) (Режим доступу 30.11.2023)

УДК: 389.567

ОСОБЛИВОСТІ ПРИВАТИЗУВАННЯ ЗЕМЕЛЬНИХ ДІЛЯНОК В ПЕРІОД ВОЄННОГО СТАНУ В УКРАЇНІ: ЗАПОБІГАННЯ КОРУПЦІЇ

Садикова Д.С.,
студентка 3 курсу спеціальності «Право»
Білоцерківський національний аграрний університет,
м. Біла Церква, Україна
Науковий керівник – Настіна О.І.,

Анотація. Воєнний стан в Україні вплинув на всі сфери життя, в тому числі і на регулювання земельних відносин. Перші законодавчі акти, що приймалися на початку війни, були спрямовані на захист продовольчої безпеки. Одночасно був закритий доступ до реєстрів, кадастру, була заборонена безоплатна передача земельних ділянок у власність.

Ключові слова: приватизація земельних ділянок, правовий режим воєнного стану, корупція.

Воєнний стан в Україні вплинув на всі сфери життя, в тому числі і на регулювання земельних відносин. Перші законодавчі акти, що приймалися на початку війни, були спрямовані на захист продовольчої безпеки. Одночасно був

закритий доступ до реєстрів, кадастру, була заборонена безоплатна передача земельних ділянок у власність.

Відповідно до статті 27 Перехідних положень Земельного кодексу України [1], під час дії воєнного стану забороняється безоплатна передача земель державної та комунальної власності у приватну власність, а також надання дозволів на розроблення проектів землеустрою щодо встановлення (відновлення) меж земельних ділянок у межах норм безоплатної приватизації.

Це означає, що громадяни України не можуть приватизувати земельні ділянки державної або комунальної власності в умовах воєнного стану.

Однак, є винятки з цього правила. Зокрема, Закон України "Про правовий режим воєнного стану" [2] передбачає, що Кабінет Міністрів України може приймати рішення про тимчасове обмеження або тимчасове припинення дії окремих положень законів та інших нормативно-правових актів в Україні в умовах воєнного стану.

На підставі цього положення 10 травня 2022 року Кабінет Міністрів України прийняв постанову «Деякі питання регулювання земельних відносин» № 563 [3].

Цією постановою передбачено, що громадяни України, які є внутрішньо переміщеними особами, мають право на безоплатну приватизацію земельних ділянок державної або комунальної власності для ведення особистого селянського господарства, будівництва та обслуговування житлового будинку, господарських будівель і споруд (присадибної ділянки), а також для ведення садівництва.

Важливими особливостями приватизування земельних ділянок під час воєнного стану є наступні:

- приватизація здійснюється лише для громадян України, які є внутрішньо переміщеними особами.
- приватизація здійснюється безоплатно.
- приватизація здійснюється для земельних ділянок державної або комунальної власності для ведення особистого селянського господарства, будівництва та обслуговування житлового будинку, господарських будівель і споруд (присадибної ділянки), а також для ведення садівництва.

Для приватизації земельної ділянки в таких випадках громадянин повинен звернутися до органу місцевого самоврядування за місцем свого фактичного перебування з відповідною заявою.

До заяви додаються такі документи:

- копія паспорта громадянина України;
- копія реєстраційного номера облікової картки платника податків або паспорта громадянина України, виданого до впровадження реєстраційного номера облікової картки платника податків;

- документ, що підтверджує статус внутрішньо переміщеної особи.

Рішенням органу місцевого самоврядування громадянину надається право на приватизацію земельної ділянки.

Після отримання рішення органу місцевого самоврядування громадянин повинен звернутися до державного реєстратора для державної реєстрації права власності на земельну ділянку.

Строк приватизації земельної ділянки для ведення особистого селянського господарства, будівництва та обслуговування житлового будинку, господарських будівель і споруд (присадибної ділянки), а також для ведення садівництва становить один рік з дня набрання чинності рішенням органу місцевого самоврядування про надання громадянину права на приватизацію земельної ділянки.

Таким чином, громадяни України, які є внутрішньо переміщеними особами, мають право на безоплатну приватизацію земельних ділянок державної або комунальної власності в умовах воєнного стану за умови дотримання встановленого порядку.

Список використаних джерел

1. Земельний кодекс України / Електронний ресурс. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2768-14#Text>
2. Закон України "Про правовий режим воєнного стану" / Електронний ресурс. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/389-19#Text>
3. Постанова Кабінету Міністрів від 10 травня 2022 року «Деякі питання регулювання земельних відносин» № 563/ Електронний ресурс. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/563-2022-%D0%BF#Text>

УДК: 338.436

ВДОСКОНАЛЕННЯ СИСТЕМИ ЗАКОНОДАВСТВА ЯК ОДИН З НАПРЯМІВ РЕФОРМУВАННЯ АГРАРНОГО СЕКТОРУ ЕКОНОМІКИ ТА ПРОТИДІЇ КОРУПЦІЇ

Гроза В.С., студентка 3 курсу,
спеціальності «Право»
Білоцерківський національний аграрний університет,
м. Біла Церква, Україна
Науковий керівник – Настіна О.І.,

Анотація. Розглянуто організаційно-правові питання щодо вдосконалення системи законодавства як один з напрямів реформування аграрного сектору економіки. Доведено необхідність створення нових та внесення змін до змісту чинних нормативно-правових актів системи аграрного законодавства спричинена як економічним розвитком суспільства так і реформами різних сфер в країні.

Ключові слова: система аграрного законодавства, реформування, аграрний сектор економіки.

Для держави велике практичне значення має рівень розвитку економічної, політичної систем, розвитку культури та інших сфер в умовах трансформації суспільних відносин. Особливу увагу потрібно звернути на аграрний сектор економічної сфери, оскільки сучасні тенденції розвитку глобальних економічних процесів суттєво впливають на аграрний сектор національної економічної системи, вимагаючи її реформування. Водночас світові економічні процеси потребують трансформації національної економіки в цілому.

Належна реалізація державою економічної функції щодо трансформаційних процесів аграрного сектору економіки України в першу чергу полягає у необхідності реформування та вдосконалення системи законодавства, що регулює відносини між суб'єктами в цій сфері [1, 11]. Таким чином, необхідність створення нових та внесення змін до змісту чинних нормативно-правових актів системи аграрного законодавства спричинена як економічним розвитком суспільства так і реформами різних сфер в країні.

Сучасне аграрне законодавство недостатньо впорядковане, внутрішньо неузгоджене між нормативно-правовими актами різного рівня, не має належної системності, що і призводить до розгалуженості та великої кількості підзаконних нормативно-правових актів, враховуючи відомчі акти [2, 18], що ускладнює їх вдосконалення. При цьому розширення та поглиблення правового регулювання в цій сфері призводить до зниження ефективності законодавства в цілому.

Отже, необхідно створення єдиної комплексної системи взаємоузгоджених нормативно-правових актів; обов'язкове наукове вивчення законопроектів, що мають колізії та суперечності; усунення невідповідності та неузгодженості підзаконних нормативно-правових актів до законів; недопущення впливу політичних рішень без відповідних правових механізмів їх реалізації на формування системи аграрного законодавства; підвищення правосвідомості населення щодо процесів зміни законодавства; надання пріоритетності дієвим методам правового регулювання в цій сфері тощо.

Такий підхід є пріоритетним напрямом економіко-правової політики держави, що в свою чергу підвищить якість та ефективність системи законодавства, яка регулює різноманітні відносини в аграрному секторі економіки країни. Не менш важливим напрямом є організаційно-правова

діяльність держави, спрямована на виконання законодавства в умовах сучасного суспільства [2, 19].

Одночасно це повинна бути система заходів, спрямованих на забезпечення дотримання законодавства з обов'язковою нормативно передбаченою відповідальністю, що є запорукою виконання норм чинного законодавства. У ряді розвинених країн за допомогою таких комплексних дій в цьому напрямі успішно регулюють як аграрний сектор економіки так і створюють достатнє економічне середовище для реалізації потенційних можливостей країни.

Характеризуючи деякі основні підходи щодо вдосконалення системи законодавства в напрямі реформування аграрного сектору економіки сучасної країни можна стверджувати, що навіть упорядкована, правильно побудована економіка в країні в аспекті рівня якості врегулювання економічних відносин на всіх рівнях залежатиме в першу чергу від ефективної, науково проаналізованої, єдиної комплексної узгодженої системи законодавства без політичного впливу, відповідаючи основним принципам економічного зростання та підвищення правосвідомості населення країни.

Список використаних джерел

1. Панченко В. В. Вдосконалення системи законодавства як фактор підвищення ефективності аграрного виробництва: автореф. дис. ... канд. екон. наук : 08.00.03 / Панченко Вікторія Валеріївна; Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого. – Київ, 2020. – 20 с.
2. Саєнко О. В. Вдосконалення системи законодавства як напрям реформування аграрного сектору економіки України: автореф. дис. ... канд. екон. наук : 08.00.03 / Саєнко Ольга Василівна; Київський національний університет імені Тараса Шевченка. – Київ, 2018. – 20 с.

УДК: 338.14

ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ЗЕМЕЛЬНИХ ВІДНОСИН В КОНТЕКСТІ ЄВРОПЕЙСЬКИХ СТАНДАРТІВ: АДАПТАЦІЯ ТА АНТИКОРУПЦІЙНІ ВИКЛИКИ ДЛЯ УКРАЇНИ

Старікова С.О., студентка 2 курсу,
спеціальності «Право»
Білоцерківський національний аграрний університет,
м. Біла Церква, Україна

Науковий керівник – Настіна О.І.,

Анотація. Земельні відносини завжди були ключовим аспектом економічного, соціального та екологічного розвитку будь-якої країни. Україна, як і інші держави, переживає значні зміни у сфері земельних відносин, рухаючись у напрямку гармонізації свого законодавства з європейськими стандартами.

Ключові слова: європейські стандарти, земельні відносини, антикорупція.

Для вступу України до Європейського Союзу, нашій країні треба виконати низку вимог, які стосуються різних сфер законодавства та державоустрою. Одним із важливих аспектів гармонійного переходу та влиттю України до Євросоюзу є адаптація законодавства та його максимальне наближення до світових стандартів.

Україна зазначає суттєві зміни у своєму законодавстві щодо земельних відносин із застосуванням гармонізації з європейськими нормами. Однією з ключових областей є забезпечення права власності на землю та їх захист. У цьому контексті Україна оновлює свою систему реєстрації земельних прав, переходячи до електронної форми. Проте, проблеми з повнотою та точністю даних, а також з відсутністю інтегрованої системи реєстрації, що може призвести також до недоліків у наведеній документації. Важливо зазначити, що у Нідерландах існує високоякісна та добре організована система реєстрації земельних прав, яка характеризується великою прозорістю та надійністю даних. Ця система базується на онлайн-сервісах та механізмах автоматичного оновлення, використовує сучасні методи реєстрації та документації, що забезпечують ефективну інтеграцію та точність даних про земельні відносини.

Європейські країни створюють ідеальні системи моніторингу та контролю за використанням земельних ресурсів, використовуючи сучасні технології, такі як супутникові знімки та геоінформаційні системи. Прикладом слугує Швеція, яка має високу екологічну свідомість та ефективні заходи щодо охорони навколишнього середовища. Країна активно застосовує строгі екологічні стандарти у всіх галузях економіки, зокрема у виробництві, транспорті та сільському господарстві. Також у Швеції діє розгалужена система контролю та моніторингу за використанням землі, що дозволяє вчасно виявляти та запобігати екологічним порушенням. Україна активно працює над підвищенням екологічної безпеки та охорони земельних ресурсів. Однак, ці певні виклики, такі як низький рівень контролю за використанням землі та недостатня ефективність секторних механізмів нагляду за дотриманням екологічних стандартів у багатьох галузях промисловості та сільськогосподарському виробництві.

Відповідно до ст. 93 Земельного кодексу України [1], Україна має складну систему оренди землі, зокрема щодо аграрних угод. Оренда землі для сільськогосподарських потреб є довгостроковою, але має певні недоліки у її

регулюванні. Наприклад, терміни оренди можуть бути недостатньо визначеними, що може призвести до нестабільності у використанні землі. Це можна чітко прослідкувати навівши приклад механізму оренди землі в Італії. Там встановлені конкретні терміни оренди з можливістю подовження, що забезпечує стабільність та прозорість у використанні землі. Крім того, в Італії більш чіткі правила орендної плати та обов'язків орендарів.

Також однією з вагомих проблем є забезпечення захисту реальної власності. У Європейському Союзі більше розвинені механізми правового захисту земельних прав, які відповідають ст. 6 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод [2], яка забезпечує ефективну систему судового захисту та механізми компенсації у разі порушення прав. Це включає в себе швидкі судові процедури для вирішення земельних спорів. Суди вирішують спори з власності та інші питання, пов'язані із землею, відповідно до чітких правових норм та рішень, які часто мають вищу правову силу. Один із прикладів країни Європейського Союзу з досконалим захистом судових прав на землю є Німеччина. У них добре розвинена система судового захисту прав власності на землю, добре організована та ефективна у вирішенні земельних спорів. Існують спеціалізовані суди та судді, які мають великий досвід у справах земельних прав. Суди в Німеччині підтримують чіткі правила та принципи права, що забезпечують послідовність та надійність у судових рішеннях. Крім того, процес розгляду справи може бути досить швидким завдяки іншим країнам, що дозволяє ефективно вирішувати земельні спори. Для забезпечення справедливості та надійності рішень у судах Німеччини використані форми різних доказів, що робить процес вирішення спорів більш об'єктивним. Такий підхід покращує високий рівень довіри до судової системи та забезпечує ефективний захист судових прав на землі в Німеччині. Україна також працює над удосконаленням судової системи щодо захисту земельних прав, але є певні проблеми, такі як тривалість судових процедур, бюрократичність, а також можливість впливу зовнішніх факторів на судові рішення. Крім того, доступ до судового захисту може бути менш доступним для деяких власників землі через фінансові або інші обмеження.

Однак, при адаптації до стандартів Україна стикається із викликами, зокрема, недостатньою юридичною культурою та низькою європейською свідомістю громадян щодо їх земельних прав. Нерівномірний рівень доступу до інформації та недостатній контроль за використанням земельних ресурсів також є серйозними аспектами, які потребують уваги та вдосконалення.

Отже, можна дійти до висновків, що ці проблеми вимагають системної роботи та координації різних сфер управління, за для створення прозорої, ефективної та стабільної системи земельних відносин в Україні, яка відповідає європейським стандартам та сприятливому сталому розвитку країни

для подальшої успішної інтеграції законодавства про землю України до стандартів Європейського союзу.

Список використаних джерел

1. Земельний кодекс України. Електронний ресурс. Режим доступу <https://zakon.rada.gov.ua/go/2768-14>
2. Право на справедливий суд. Ст. 6 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод/ Електронний ресурс. Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/go/995_004

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ВДОСКОНАЛЕННЯ ЗЕМЕЛЬНИХ ВІДНОСИН: ПЕРСПЕКТИВИ ТА ВИКЛИКИ

Чередніченко К.А., студентка 3 курсу,
спеціальності «Право»
Білоцерківський національний аграрний університет,
м. Біла Церква, Україна
Науковий керівник – Настіна О.І.,

Анотація. Вивчення та обговорення найактуальніших питань, пов'язаних із регулюванням земельних відносин. Зокрема, висвітлити перспективи та виклики, які виникають у контексті сучасних тенденцій у земельному законодавстві та адмініструванні. Конференція сприятиме обміну думками та формуванню рекомендацій для подальшого розвитку земельно-правової системи, сприяючи сталому та ефективному використанню земельних ресурсів в Україні.

Ключові слова: земельне законодавство, земельний кадастр, земельні відносини, Земельний кодекс України.

Земельні відносини в Україні є однією з найважливіших сфер суспільного життя. Земельні ресурси є основою економічного розвитку країни, а також важливим фактором її екологічної безпеки.

У 2023 році в Україні набули чинності нові зміни до Земельного кодексу України [2], який передбачає ряд нововведень, спрямованих на вдосконалення регулювання земельних відносин. Зокрема, кодекс передбачає: впровадження ринку землі, посилення контролю за використанням земель, створення системи моніторингу земель, забезпечення доступу до інформації про землю.

Запровадження ринку землі є однією з найважливіших реформ, які мають відбутися в Україні. Ринок землі дозволить стимулювати ефективне використання земель, а також сприятиме розвитку сільського господарства та інших галузей економіки. Посилення контролю за використанням земель є

важливим кроком для забезпечення охорони земель. Земельний кодекс передбачає створення єдиної системи державного земельного кадастру, яка буде забезпечувати ефективний контроль за використанням земель.

Створення системи моніторингу земель дозволить відстежувати стан земель та своєчасно виявляти загрози їх деградації.

Забезпечення доступу до інформації про землю є важливим принципом прозорості у сфері земельних відносин.

Земельний кодекс також передбачає створення єдиного державного реєстру земель, який буде доступним для всіх громадян. Незважаючи на перспективні зміни, які передбачені Земельним кодексом, регулювання земельних відносин в Україні все ще стикається з рядом викликів. Серед основних викликів можна виділити: недосконалість земельного законодавства, недосконалість нормативно-правової бази, яка регулює використання земель, недосконалість системи управління земельними ресурсами.

Недосконалість земельного законодавства є однією з причин неефективного використання земель та їх охорони. Наприклад, в Земельному кодексі не визначено механізмів запобігання незаконному заволодінню та викупу земель.

Недосконалість нормативно-правової бази, яка регулює використання земель, також є однією з причин неефективного використання земель. Наприклад, в Україні відсутній єдиний державний реєстр земель, що ускладнює контроль за використанням земель.

Недосконалість системи управління земельними ресурсами є однією з причин неефективного використання земель та їх охорони. Наприклад, в Україні відсутня ефективна система моніторингу земель, яка б дозволяла своєчасно виявляти загрози їх деградації.

Щоб подолати виклики, з якими стикається регулювання земельних відносин в Україні, необхідно вжити комплексних заходів, спрямованих на удосконалення законодавства, нормативно-правової бази та системи управління земельними ресурсами.

Удосконалення земельного законодавства має бути спрямоване на забезпечення ефективності використання земель, охорони земель та захисту інтересів суспільства. Зокрема, необхідно визначити механізми запобігання незаконному заволодінню та викупу земель, а також посилити контроль за використанням земель.

Вдосконалення нормативно-правової бази, яка регулює використання земель, має бути спрямоване на забезпечення ефективного використання земель. Зокрема, необхідно створити єдиний державний реєстр земель та систему моніторингу земель.

Створення ефективної системи управління земельними ресурсами має бути спрямоване на підвищення ефективності використання земель та їх охорони. Зокрема, необхідно створити ефективну систему державного земельного кадастру та систему контролю за використанням земель [3].

Реалізація цих заходів дозволить підвищити ефективність регулювання земельних відносин в Україні та забезпечити захист земель як природного ресурсу.

Одним з важливих викликів, з яким стикається регулювання земельних відносин в Україні, є корупція. Корупція в сфері земельних відносин може призводити до незаконного заволодіння землями, незаконної забудови, а також до зниження ефективності використання земель.

Щоб подолати цей виклик, необхідно посилити контроль за використанням земель, а також підвищити прозорість у сфері земельних відносин. Зокрема, необхідно забезпечити доступ громадян до інформації про земельні відносини, а також створити ефективну систему відповідальності за порушення земельного законодавства.

Регулювання земельних відносин є складною та багатогранною сферою. Для її ефективного регулювання необхідно вжити комплексних заходів, спрямованих на удосконалення законодавства, нормативно-правової бази та системи управління земельними ресурсами. Реалізація цих заходів дозволить підвищити ефективність використання земель та забезпечити їх охорону, що є важливим фактором економічного розвитку країни та захисту її екологічної безпеки.

Список використаних джерел

- 1.[Конституції України / Електронний ресурс.
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>]
- 2.[Земельний кодекс України / Електронний ресурс.
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2768-14#Text>]
- 3.[Закон України "Про державний контроль за використанням та охороною земель" / Електронний ресурс. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/963-15#Text>]
- 4.[Закон України "Про охорону земель" / Електронний ресурс.<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/962-15#Text>]

УДК 343.353

ПОЛІТИЧНА КОРУПЦІЯ: АНАЛІЗ ДЕФІНІЦІЙ У ВІТЧИЗНЯНІЙ ПОЛІТИЧНІЙ НАУЦІ

Мельник Л.М., канд.політ.наук, доцент
Білоцерківський національний аграрний університет,
м. Біла Церква, Україна

Дослідження проблеми політичної корупції важливо з огляду на збереження демократії та розвиток країни. Політична корупція є серйозною загрозою для суспільства, оскільки вона сприяє зловживанню владою, порушенню закону та недобросовісному поведженню політичних діячів.

Поняття корупція і політична корупція різняться за своїм значенням.

Як зазначав відомий філософ, політолог Ф. Фукуяма «корупція може існувати в багатьох контекстах — від хабарництва в спортивній організації до крадіжки секретаркою офісних ресурсів...політична корупція... стосується зловживання службовим становищем задля особистої вигоди» [1].

Сучасне розуміння політичної корупції почало формуватися ще у епоху Нового часу. Так, не втрачає актуальності порівняння Н. Макіавеллі корупції із туберкульозом, який важко діагностувати, але легше лікувати. Проте, якщо ця недуга запущена, то розпізнати її легко, однаквилікувати її важче. Н. Макіавеллі вважав, що корупція починається з недостатньої моралі управлінців, які ставлять свої особисті інтереси вище загального блага. Мислитель підкреслював, що корупція знищує довіру громадян до уряду і спричинює соціальні напруження. Тому для Макіавеллі боротьба з корупцією була важливою складовою успіху держави.

Уперше звинувачення у політичній корупції в Україні прозвучали у доповіді В. Ющенка: «Міграція народних депутатів з однієї фракції до іншої, по суті, скасовує вибори частково в тій чи іншій умовно взятій території. І тому, якщо ми говоримо про витоки цього процесу, витоки політичної кризи в Україні, в основі її лежить парламентська криза, в основі лежать ті нелегітимні процеси, які стають нормою, певною традицією в українському парламенті. За цим стоїть не просто технічна міграція – за цим стоїть політична корупція...Політична корупція стала проблемою для нації. Корупція, яка починається у стінах парламенту, політична, вона доходить до кожної селищної ради, до кожної людини, вона зачіпає ваші інтереси» [2]. Хоча до політичного лексикону цей термін увійшов у першому десятилітті 2000 років.

Так, І. Зайцева та Д. Бившев досліджуючи фактори негативного впливу політичної корупції на суспільні відносини, насамперед у сфері державної безпеки України, доходять висновку, що політична корупція – це суспільно небезпечне діяння, яка полягає у зловживанні або перевищенні влади чи службових повноважень службовою особою шляхом їхнього підкупу, з метою

одержання нею для себе чи інших осіб неправомірної вигоди або прийняття обіцянки (пропозиції) щодо такої вигоди [3, с. 85].

І.В. Кушнар'ов визначає політичну корупцію як «деструктивний різновид неформальних інститутів підривного партикулярного характеру, який зумовлює неправомірне використання суб'єктами політичного процесу з корисливих мотивів ресурсів влади у позасуспільних інтересах, приватизацію публічних ресурсів за умов слабкості формальних і конструктивних неформальних інститутів» [4, с. 349].

Отже, політична корупція - це конкретний тип корупції, який має місце в політичній системі і пов'язаний із неправомірним використанням влади або посадового становища політичними діячами для здобуття особистої вигоди або впливу на політичні процеси. Це може включати підробку виборів, зловживання публічними ресурсами або покладення партійних чи особистих інтересів над загальними інтересами громадян.

Список використаних джерел

1. Ф. Фукуяма Що таке корупція? Режим доступу: <https://zbruc.eu/node/52257>
2. Прес-конференція Президента України В. Ющенко «Відповідальність. Законність. Вибір народу». Режим доступу: <http://www.president.gov.ua>
3. Зайцева, І. Ю. Політична корупція як загроза державній безпеці України [Текст] / І. Ю. Зайцева, Д. Ю. Бившев // Вісник економіки транспорту і промисловості. - 2016. - № 56. - С. 82-87.
4. Кушнар'ов І. В. Політична корупція: порівняльно-політологічна концептуалізація: монографія. Київ: Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України; Видавництво «Юридична думка», 2018. 408 с.

ОКРЕМІ ВИДИ АЛІМЕНТНИХ ЗОБОВ'ЯЗАНЬ

Гроза В.С., студентка 3 курсу,
спеціальності «Право»
Білоцерківський національний аграрний університет,
м. Біла Церква, Україна
Науковий керівник – Аргат Я.П.

Розкрито питання щодо окремих видів аліментних зобов'язань, а саме: як було до війни і чи відбулися зміни у законодавстві і виплатах.

Ключові слова: аліменти, законодавство.

На сьогодні ця тема про основні види аліментних зобов'язань є актуальною в час військового стану. Аліменти є важливим джерелом матеріального забезпечення для осіб, які перебувають у сімейних відносинах, але не мають можливості самостійно себе забезпечити. В умовах воєнного стану, коли багато людей втратили роботу або ж їхні доходи значно зменшилися, аліменти можуть стати єдиним джерелом доходу для дітей, непрацевдатних батьків, а також інших осіб, які потребують матеріальної допомоги. Зміни у законодавстві про аліменти, внесені внаслідок воєнного стану, також сприяють підвищенню актуальності цієї теми. Аліменти є важливим джерелом матеріального забезпечення для осіб, які перебувають у сімейних відносинах, але не мають можливості самостійно себе забезпечити.

Для початку, слід дати визначення поняттю «аліменти». Так, аліменти - це грошові кошти, які одна особа (боржник) зобов'язана надавати іншій особі (кредитору) за законом. Аліментні зобов'язання виникають між членами сім'ї, а також між іншими особами, які перебувають у сімейних відносинах.

Проаналізувавши Сімейний кодекс України, ми зрозуміли, що законодавець передбачив, аліменти є важливим інститутом сімейного права. Вони забезпечують матеріальне утримання осіб, які перебувають у сімейних відносинах, але не мають можливості самостійно себе забезпечити. Сімейний кодекс України містить досить вичерпні положення про аліменти, які регулюють всі аспекти цих зобов'язань. [1]

Залежно від підстав виникнення, аліментні зобов'язання поділяються на такі види:

- Аліменти на дітей. Це найбільш поширений вид аліментних зобов'язань. Вони виникають між батьками та дітьми, а також між усиновлювачами та усиновленими. Аліменти на дітей призначаються за рішенням суду, незалежно від того, чи проживають батьки разом, чи ні.
- Аліменти на непрацевдатних батьків. Ці аліменти призначаються дітям на їхніх непрацевдатних батьків, які потребують матеріальної допомоги. Аліменти на непрацевдатних батьків також призначаються за рішенням суду.
- Аліменти на дружину (чоловіка). Ці аліменти призначаються дружині (чоловіку), якій (якому) присуджено право на утримання від чоловіка (дружини). Аліменти на дружину (чоловіка) призначаються за рішенням суду.
- Аліменти на інших осіб. Ці аліменти призначаються за рішенням суду на інших осіб, які перебувають у сімейних відносинах, але не належать до жодного з перелічених вище видів аліментних зобов'язань.

Внаслідок воєнного стану в Україні, законодавство про аліменти було дещо змінено. Зокрема, було внесено такі зміни: Збільшено розмір прожиткового мінімуму для дитини, на яку присуджуються аліменти. Це

призвело до збільшення суми аліментів, які можуть бути присуджені на дитину. Спрощено порядок призначення аліментів. Тепер аліменти можна призначити без звернення до суду. Для цього достатньо подати заяву до органу опіки та піклування. Збільшено строк позовної давності для стягнення аліментів. Тепер позовна давність для стягнення аліментів становить 10 років.

Вважаємо, що в умовах воєнного стану аліменти повинні бути особливо захищені. Для цього необхідно:

- Збільшити розмір мінімальних аліментів на одну дитину до рівня, який забезпечує її необхідні потреби.
- Ввести обов'язкове призначення аліментів на непрацездатних батьків, які не мають інших джерел доходу.
- Удосконалити порядок стягнення аліментів, зокрема, впровадити електронне стягнення аліментів. [2]

Також, важливо забезпечити належний контроль за виконанням обов'язків щодо сплати аліментів. Для цього необхідно посилити відповідальність за ухилення від сплати аліментів, зокрема, запровадити кримінальну відповідальність за повторне ухилення від сплати аліментів.

На нашу думку, що аліменти є важливою гарантією захисту прав дітей та інших осіб, які потребують матеріальної допомоги. У військовий час, коли ці особи особливо вразливі, аліменти повинні бути особливо захищені.

Отже, аліменти є важливим інститутом сімейного права, який забезпечує матеріальне утримання осіб, які перебувають у сімейних відносинах, але не мають можливості самотійно себе забезпечити. В умовах воєнного стану, коли багато людей втратили роботу або ж їхні доходи значно зменшилися, аліменти можуть стати єдиним джерелом доходу для дітей, непрацездатних батьків, а також інших осіб, які потребують матеріальної допомоги. Зміни у законодавстві про аліменти, внесені внаслідок воєнного стану, сприяють підвищенню актуальності цієї теми. Збільшення розміру прожиткового мінімуму для дитини призвело до збільшення суми аліментів, які можуть бути присуджені на дитину. [3] Також, спрощення порядку призначення аліментів без звернення до суду полегшить доступ до цієї процедури для осіб, які потребують матеріальної допомоги.

Список використаних джерел

1. Верховна Рада України. СІМЕЙНИЙ КОДЕКС УКРАЇНИ від 10.01.2002 № 2947-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2947-14#Text>
2. <https://legalaid.gov.ua/publikatsiyi/alimentni-zobovyazannya-u-period-voyennogo-stanu-2/>
3. <https://advokat-zaporozhye.com/blog-yurist/pidstavy-prypynennya-shlyubu/>

КОНСТИТУЦІЙНО-ПРАВОВИЙ СТАТУС БІЖЕНЦІВ

Кириченко В.В., студентка 2 курсу,
спеціальності «Право»
Білоцерківський національний аграрний університет,
м. Біла Церква, Україна
Науковий керівник – Линник Т.В.

У сучасному світі проблема біженців набуває особливої актуальності, зумовленої глобальними конфліктами, економічними кризами та екологічними змінами. Конституційно-правовий статус біженців є ключовим елементом у вирішенні цих гуманітарних криз. Ця тема охоплює широкий спектр питань, пов'язаних з визнанням, захистом та інтеграцією біженців у приймаючих суспільствах. Важливо розуміти, яким чином національне законодавство та міжнародні норми співвідносяться та взаємодіють у захисті прав цієї категорії осіб. Враховуючи різноманітність викликів, з якими стикаються біженці, від правових питань до соціальної адаптації, аналіз конституційно-правового статусу біженців відіграє вирішальну роль у формуванні ефективної та гуманної політики у цій галузі.

Тема "Конституційно-правовий статус біженців" є надзвичайно важливою в контексті сучасних глобальних викликів і міграційних криз. Ваша теза може включати такі аспекти:

- **визначення статусу біженців за Конституцією та законодавством:** розгляньте, яким чином законодавство країни визначає біженців та їхні права;
- **забезпечення прав та свобод біженців:** аналізуйте, як конституційні гарантії захищають права біженців, зокрема щодо недискримінації, права на притулок та соціальний захист;
- **міжнародні стандарти та їх вплив на національне законодавство:** оцініть, як міжнародні угоди та конвенції впливають на конституційний статус біженців у країні;
- **виклики та проблеми у застосуванні законодавства щодо біженців:** проаналізуйте складнощі та проблеми, з якими стикаються біженці та державні органи при реалізації їхніх конституційних прав;
- **перспективи розвитку законодавства про біженців:** запропонуйте можливі шляхи вдосконалення національного законодавства для забезпечення більш ефективного захисту прав біженців.

Ці аспекти допоможуть створити глибокий та всебічний аналіз конституційно-правового статусу біженців, важливість якого посилюється в умовах сучасних міграційних викликів.

Продовжуючи тему "Конституційно-правовий статус біженців", можна також включити наступні аспекти:

- **адаптація біженців та інтеграція у суспільство:** розгляньте, як законодавство сприяє або ускладнює інтеграцію біженців у суспільство, включаючи доступ до ринку праці, освіти та соціальних послуг;
- **захист дітей-біженців та вразливих груп:** проаналізуйте особливості захисту прав дітей-біженців та інших вразливих категорій осіб серед біженців, таких як жінки, літні люди та особи з інвалідністю;
- **співпраця з міжнародними організаціями:** оцініть, як взаємодія з міжнародними організаціями, такими як Верховний комісаріат ООН у справах біженців, впливає на політику та законодавство країни щодо біженців;
- **роль громадського сектору та НУО:** розгляньте роль неурядових організацій та громадськості у захисті прав біженців та сприянні їх інтеграції;
- **виклики національної безпеки та контроль міграції:** обговоріть, як питання національної безпеки та контролю міграційних потоків впливають на політику та законодавство щодо біженців, а також на збалансування між безпекою та правами людини.

Ці додаткові аспекти дозволяють розглянути проблематику біженців з різних сторін, включаючи правовий, соціальний, гуманітарний та безпековий аспекти, що є особливо актуальним у сучасному глобалізованому світі.

Ось декілька прикладів, які ілюструють конституційно-правовий статус біженців:

- **Конституція України та визначення біженця:** Конституційно-правовий статус біженців в Україні визначається Конституцією України (ст. 26) та Законом України "Про біженців" від 21 червня 2001 року. В цих документах визначається, хто вважається біженцем: особа, яка не є громадянином України і має обґрунтовані побоювання стати жертвою переслідувань за ознаками раси, віросповідання, національності, політичних переконань та ін. і не може чи не бажає користуватися захистом країни своєї громадянської належності [1];
- **законодавчі положення:** Закон України "Про біженців" регламентує правовий статус біженців, порядок надання, втрати та позбавлення статусу біженця, встановлює державні гарантії їх захисту [2];
- **оновлення законодавства:** Закон України від 8 липня 2011 року № 3671-VI "Про біженців та осіб, які потребують додаткового або

тимчасового захисту" також включає в себе важливі положення щодо статусу біженців та їх захисту у правовій системі України [3].

Ці джерела демонструють, що конституційно-правовий статус біженців у Україні ґрунтується на комбінації національного законодавства та міжнародних норм.

Конституційно-правовий статус біженців є важливим елементом сучасної правової системи, що вимагає постійної уваги та оновлення відповідно до глобальних викликів та міжнародних стандартів. В Україні це питання регулюється національним законодавством, зокрема Конституцією та Законом "Про біженців", а також міжнародними нормами, які Україна зобов'язалася дотримуватися. Законодавство України визначає права та обов'язки біженців, порядок їх визнання та захисту на території країни.

Проте, попри наявність правових механізмів, існують виклики та труднощі у реалізації та ефективному застосуванні цих норм, особливо у контексті швидких соціальних та політичних змін. Необхідність забезпечення гуманного та ефективного підходу до питань біженців, зокрема у сфері їхньої інтеграції, соціального захисту та доступу до правових процедур, залишається актуальною.

Отже, конституційно-правовий статус біженців в Україні являє собою комплексну систему, яка потребує неперервного аналізу, оновлення та пристосування до вимог часу, з метою забезпечення ефективного захисту та підтримки осіб, які опинилися в складних обставинах.

Список використаної літератури

1. Конституція України та визначення біженця. URL: – Електронний ресурс. – режим доступу:https://pidru4niki.com/1494051146883/pravo/pravoviy_status_bizhentiv_ukrayini
2. Законодавчі положення. URL: – Електронний ресурс. – режим доступу:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2557-14> - Text
3. Оновлення законодавства. URL: – Електронний ресурс. – режим доступу: <https://dmsu.gov.ua/news/region/8666.html>

УДК 346.1

ВАЖЛИВІСТЬ ДОБРОЧЕСНОСТІ ТА ЕТИКИ ДЛЯ БІЗНЕСУ

Аргат Я.П., к.ю.н., доцент
Білоцерківський національний аграрний університет,
м. Біла Церква, Україна

Доброчесний бізнес — це такий, який діє чесно та етично щодо всіх: і співробітників, і клієнтів, і партнерів. 66% українців готові платити більше, якщо будуть знати, що компанія доброчесна [1].

Індивідуальний і корпоративний вибір бізнесменів впливає на широкий загал – на сім'ю, організацію, район або місто, суспільство і зрештою на весь світ. Цей вибір також впливає на самих бізнесменів. Як показали результати дослідження з поведінкової етики, коли людина має намір зробити або робить щось, що завдає шкоди іншим, повага цієї людини до людської природи спотворюється. Часто не помічаючи цього, така людина знижує рівень самоповаги та власної доброчесності в той момент, коли відмовляється поважати інших, а це, своєю чергою, збільшує шанси того, що людина, яка завдає шкоди, буде продовжувати це робити. Психологічне пояснення такої ситуації полягає в тому, що після першої неетичної дії доброчесність людини послаблюється, знижується рівень її опору подальшим неетичним діям, і це триває, доки така динаміка не переривається будь-яким внутрішнім або зовнішнім втручанням [2].

Втім прагнення капіталізувати свою добру ділову репутацію демонструють і великі, і середні українські компанії. Адже потреби масштабування бізнесу неминуче виникають, а для цього потрібно не лише розширювати географію ринків, а й змінювати систему прийняття рішень та принципи побудови відносин з працівниками та зовнішніми стейкхолдерами. Вважається, що керувати стейкхолдерами має проєктний менеджер. Хоча ті чи інші елементи управління стейкхолдерами знадобляться кожному залученому до проєкту, від найостаннішого джуна до найтоповішого менеджера. Це ж, зрештою, основи комунікації, на яких сьогодні, як на трьох китах, стоїть світ [3].

Потрібно зауважити, що довготривале існування і розвиток будь-якої компанії залежить не лише від її прибутковості. Як свідчить міжнародний досвід, в сучасному підприємстві одним з головних чинників, що визначають підприємницький успіх, є професійна культура бізнесової діяльності. Ефективні стратегії ведення бізнесу вдало співіснують з низкою етичних засад, що так чи інакше вдосконалюють бізнес, посилюють його соціальну відповідальність і привабливість.

У наші дні ділова етика як «кодекс честі» сучасного українського підприємця перебуває у стані становлення. На її формування впливають безліч зовнішніх факторів, властивих саме нашій країні. Серед них є потреба акцентувати увагу на високий рівень корупції та злочинні схеми, суперечливе ставлення суспільства до підприємницької діяльності як такої, залежність економіки від політичних рішень наших можновладців, недосконалість законодавства, низький культурний рівень переважної частини населення,

перебування у стані війни тощо. Боротьба з корупцією, залучення інвестицій і створення сприятливих умов для бізнесу в Україні - останнім часом декларуються чиновниками чи не як найважливіші пріоритети для країни. Але важливо не так декларувати, як робити реальні кроки в цьому напрямі. Розберемося в термінології: що взагалі являє собою бізнес-етика та які її основні засади? Ділова етика — це форма прикладної етики, яка аналізує різнопланові проблеми, властиві бізнес-середовищу. Зокрема, велика увага приділяється розгляду наступних питань: боротьбі між конкурентами, соціальній відповідальності, яку несуть ділові співтовариства, ефективним методам управління компаніями та організаціями, дотриманню трудового законодавства й поваги до прав працівників, участі представників бізнес-кіл у благодійності, уникненню протиправних дій, корупції, шахрайства тощо. Головними цінностями бізнес-етики є чесність, надійність, виконання обіцянок, відкритість, повага, громадянська відповідальність, турбота про інших.

Висновки з досліджуваного матеріалу такі що, все-таки в нашій країні дійсно добросовісність і етика бізнесу на дуже низькому рівні, але є бізнесмени в різних сферах які чітко дотримуються цього в своїй роботі і є прикладом для інших. Як було зазначено вище всі мають знати і впроваджувати в свою діяльність головні цінності бізнес-етики як чесність, надійність, виконання обіцянок, відкритість, повага, громадянська відповідальність, турбота про інших

Список використаних джерел

1. https://biz.ligazakon.net/news/185237_prozorst-ta-komplans-danina-mod-chi-b-znes-neobkhdnst
2. https://www.unodc.org/documents/e4j/IntegrityEthics/E4J_Integrity_and_Ethics_Module_11_final_UKR.pdf
3. <https://brainrain.com.ua/uk/hto-taki-steykholderi-ua/>

ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ АНТИКОРУПЦІЇ В УКРАЇНІ НА ШЛЯХУ ДО ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ

Тимощук О.Г., к.ю.н., доцент
Білоцерківський національний аграрний університет,
м. Біла Церква, Україна

Тези присвячені дослідженню окремих аспектів в ході реалізації пріоритетного напрямку України у сфері європейської інтеграції, так як виникає необхідність вирішення проблемних аспектів, зокрема в області запобігання та протидії корупції.

Ключові слова: євроінтеграція, антикорупційні заходи, боротьба з корупцією.

Повномасштабна війна на території України однозначно вплинула на боротьбу з корупцією, оскільки зміни в державі під час воєнного стану не могли не викликати певні зрушення, спрямовані на акцентування уваги на захисті країни від ворога. Тому більшість громадян висловлюють сподівання, що новий етап євроінтеграції України у ролі кандидата в певний спосіб сприятиме більш ефективному вирішенню внутрішніх проблем країни. Зокрема, це включає в себе проведення результативних соціально-економічних реформ, покращення функціонування органів влади, удосконалення судової системи, посилення боротьби з корупцією та інші аспекти. Слід відзначити, що жодних несподіванок для України не було в переліку рекомендацій Європейської Комісії — більшість цих проблем були визначені у попередніх звітах, моніторингах та висновках ЄС стосовно України. Таким чином, йдеться про продовження реформування судової системи, боротьбу з корупцією та відмиванням коштів, модернізацію національного законодавства в деяких сферах та інші заходи [1].

В контексті даної теми, важливо врахувати стан формування повноцінного складу антикорупційних органів (зокрема, САП та НАБУ), що має суттєвий вплив на процес боротьби з корупцією в Україні. Оцінюючи ситуацію в антикорупційній сфері, варто зазначити кілька суттєвих заходів і ініціатив. В минулому році Верховна Рада України ухвалила Закон про засади державної антикорупційної політики, яким затверджена Антикорупційна стратегія до 2025р. [2]. Згодом Національне агенство з питань запобігання корупції розпочало громадські обговорення нової Державної антикорупційної програми до 2025р.; пізніше набув чинності Закон про внесення змін до Закону України «Про запобігання корупції» щодо особливостей застосування законодавства у сфері запобігання корупції в умовах воєнного стану [3]; також, указом Президента створено спеціальну робочу групу представників НАБУ та САП з метою узгодження українського законодавства з Конвенцією ОЕСР щодо боротьби з хабарництвом.

Загалом, якщо дивитись на ситуацію в області протидії корупції, слід зазначити наявність певних позитивних зрушень. Однак дана критична сфера, що є ключовою у визначенні перспектив подальшої інтеграції України до Європейського Союзу, вимагає послідовних та цілеспрямованих заходів та ініціатив з боку української влади. Ефективна реалізація прийнятих законодавчих актів та програм у сфері антикорупційної практики державних структур є досить суттєвим аспектом. З іншого боку, слід відзначити, що

російська агресія, що супроводжується енергетичною блокадою та ядерним шантажем, призвела до загострення конфліктів на території ЄС, що критично ускладнило ситуацію в Україні. Війна в певний спосіб відвела на другий план ряд внутрішньоукраїнських проблем, що тягнули за собою напругу відносин між Києвом і Брюсселем. Зокрема, це стосується неефективності діяльності системи державних органів, недоліків у захисті прав і свобод людини, повільного прогресу у проведенні реформ у окремих секторах, а також вже згаданих проблем у сфері судової реформи та боротьби з корупцією. Незважаючи на це, ці аспекти залишаються на актуальному рівні і набувають особливого значення під час переходу до нового етапу євроінтеграції.

Підсумовуючи викладене вище, хотілося б зазначити, що Україна вже досягла значних успіхів у сфері протидії корупції, спрямовуючи зусилля на ухвалення відповідного законодавства та створення антикорупційних інституцій. Проте є ще чимало завдань, які необхідно вирішити. Як було вказано під час пресконференції президенткою Європейської Комісії, Урсулою фон дер Ляєн, "інституції протидії корупції вже створені, і зараз вони мають почати свою роботу на повну потужність". Отже, Україні залишається лише завершити виконання цього "домашнього завдання", щоб зробити крок вперед. Без цього досягнення ми ризикуємо зберігати статус-кво на тривалий час.

Список використаних джерел

1. Новий етап руху до ЄС: Кандидатський статус і перспективи євроінтеграції. Національна безпека та оборона. Український центр економічних і політичних досліджень ім. Олександра Разумкова. №1-2 (187-188) 2022. Режим доступу: https://razumkov.org.ua/images/journal/NSD187-188_2022_ukr_full.pdf
2. Про засади державної антикорупційної політики на 2021-2025 роки. Закон України № 2322-IX від 20.06.2022. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2322-20#n93>
3. Про внесення змін до Закону України "Про запобігання корупції" щодо особливостей застосування законодавства у сфері запобігання корупції в умовах воєнного стану. Закон України № 2381-IX від 08.07.2022. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2381-20#Text>

ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ЗА КОРУПЦІЙНІ ПРАВОПОРУШЕННЯ

Звонарьов О.Ю., к.ю.н., доцент
Білоцерківський національний аграрний університет,

м. Біла Церква, Україна

У вітчизняному законодавстві корупція визначається як використання особою, зазначеною у частині першій статті 3 Закону України «Про запобігання корупції» [1], наданих їй службових повноважень чи пов'язаних з ними можливостей з метою одержання неправомірної вигоди або прийняття такої вигоди чи прийняття обіцянки/пропозиції такої вигоди для себе чи інших осіб або відповідно обіцянка/пропозиція чи надання неправомірної вигоди особі, зазначеній у частині першій статті 3 Закону України «Про запобігання корупції», або на її вимогу іншим фізичним чи юридичним особам з метою схилити цю особу до протиправного використання наданих їй службових повноважень чи пов'язаних з ними можливостей.

Відповідно корупційне правопорушення - діяння, що містить ознаки корупції, вчинене особою, зазначеною у частині першій статті 3 згаданого Закону, за яке законом встановлено кримінальну, дисциплінарну та/або цивільно-правову відповідальність.

Кримінальна відповідальність є найбільш жорсткою формою відповідальності за корупційні правопорушення. Перелік корупційних кримінальних правопорушень міститься у примітці до ст. 45 Кримінального кодексу України [2].

Ними вважаються кримінальні правопорушення, передбачені статтями 191, 262, 308, 312, 313, 320, 357, 410, у випадку їх вчинення шляхом зловживання службовим становищем, а також кримінальні правопорушення, передбачені статтями 210, 354, 364, 364-1, 365-2, 368-369-2 КК України.

Слід зазначити, що питання кримінальної відповідальності за корупційні правопорушення є одними з найбільш дискусійних в науці кримінального права. Аналіз відповідної наукової літератури дозволяє виокремити розмаїття поглядів вітчизняних дослідників щодо вказаних питань.

На думку багатьох вчених в КК України немає визначення поняття «корупційне кримінальне правопорушення», що не дає змоги чітко з'ясувати кримінально-правовий зміст цієї групи деліктів, а отже, встановити, які кримінальні проступки та злочини до них належать [4, с. 22; 5, с. 52; 6, с. 65].

Також на думку низки дослідників незрозумілим із точки зору законодавчої техніки є розміщення переліку корупційних кримінальних правопорушень та кримінальних правопорушень, пов'язаних з корупцією, у примітці до ст. 45 КК України, яка передбачає звільнення від кримінальної відповідальності у зв'язку з дійовим каяттям [3, с. 76-77].

До того ж представлений у примітці до ст. 45 КК перелік корупційних правопорушень має чимало недоліків, пов'язаних, з одного боку, з тим, що він,

як вважають окремі вчені, не охоплює всі кримінальні правопорушення, які слід вважати корупційними, а з іншого – містить окремі кримінальні правопорушення, які не належать до корупційних [3, с. 76-77; 4, с. 25].

Ще однією з проблем, на яку звертають увагу юристи, є відсутність системи корупційних кримінальних правопорушень у чинному КК України [3, с. 76].

У зв'язку з цим варто погодитися з В.М. Дубасом в тому, що таке розмаїття наукових міркувань сучасних дослідників про класифікацію корупційних кримінальних правопорушень свідчить про відсутність узагальненої правової і наукової позиції в даному питанні [6, с.66].

Висновки: Окреслені деякі проблемні питання відповідальності за корупційні правопорушення мають не лише суто науковий інтерес, а й впливають на правозастосовну практику щодо протидії такому явищу як корупція. Відповідно існує потреба у комплексному вирішенні зазначених питань відповідно до положень вітчизняного законодавства у сфері протидії корупції, теоретичних напрацювань та сучасного міжнародного досвіду.

Список використаних джерел

1. Закон України «Про запобігання корупції» від 14 жовтня 2014 року № 1700-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1700-18#Text> (дата звернення: 30.11.2023).
2. Кримінальний кодекс України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua> (дата звернення: 30.11.2023).
3. Лисько Т. Д., Шпак І. М. Кримінальна відповідальність за корупційні правопорушення в умовах воєнного стану. Публічне право № 1 (49) (2023). С. 74-80.
4. Вознюк А.А. Корупційні кримінальні правопорушення: концептуальні проблеми в контексті реформування кримінального законодавства України. Юридичний часопис Національної академії внутрішніх справ. 2020. № 2 (20). С. 21–32.
5. [Гусаров С.М.](#) Поняття та види корупційних правопорушень, за вчинення яких встановлено кримінальну відповідальність. Особливості застосування антикорупційного законодавства: від розслідування до вироку суду. Харків, 2019. С. 52-56.
6. Дубас В.М. Поняття та види корупційних кримінальних правопорушень в кримінальному законодавстві України. Юридичний науковий електронний журнал. № 6/2023. С. 64-68.

ПРОБЛЕМИ БОРОТЬБИ З КОРУПЦІЄЮ В ОРГАНАХ ДЕРЖАВНОЇ ВЛАДИ

Клочко В.М., к.ю.н.
Білоцерківський національний аграрний університет,
м. Біла Церква, Україна

Упродовж тривалого часу корупція залишається однією з найбільших проблем України та є темою для обговорення як для української, так і для міжнародної спільноти в цілому.

На даний час найбільш вразливими до корупції є правоохоронна та судова системи. Це відбувається тому, що маючи вплив від владних та політичних інституцій та внутрішню корумпованість, ці структури не можуть належним чином застосовувати заходи протидії з нею [1].

Головною метою державної політики у сфері боротьби з корупцією є створення дієвої системи запобігання і протидії проявам корупції, виявлення та подолання її соціальних передумов і наслідків, викриття корупційних діянь, обов'язкової відповідальності винних у їх вчиненні.

Законами України «Про державну службу» та «Про запобігання корупції» передбачено здійснення заходів щодо недопущення проявів корупції серед державних службовців та інших осіб, уповноважених на виконання функцій держави, дисциплінарну і адміністративну відповідальність за скоєння ними корупційних діянь, порушення спеціальних обмежень [2, 3].

Якісно нового рівня у сфері запобігання та протидії корупції було досягнуто у зв'язку з імплементацією базових антикорупційних законів, якими посилено юридичну відповідальність за порушення вимог щодо декларування доходів і майна у контексті адміністративного та кримінального права.

Недостатній рівень доброчесності окремих службовців, зловживання владою, відсутність критичного ставлення більшості громадян України до проявів побутової корупції та сприйняття незаконного матеріального заохочення як дієвого інструменту для вирішення питань – одні з основних факторів, що сприяють виникненню корупції та ускладнюють її викорінення.

Саме тому корупція становить реальну загрозу національній безпеці та конституційному устрою України, вона перш за все є основною загрозою українській нації, зокрема політичним, економічним, правовим, моральним, культурним засадам її розвитку. Корупційні зв'язки дедалі більше витісняють правові, етичні відносини між людьми і з аномалії поступово перетворюються на норму поведінки. [4]

За результатами аналізу наукових праць [5; 6; 7; 8] та реалій сьогодення, можна зробити висновок, що найоптимальнішими заходами протидії корупції в органах державної влади є: 1) забезпечення ефективної діяльності правоохоронних органів по боротьбі з корупцією; 2) забезпечення належного та ефективного функціонування Єдиного державного реєстру декларацій; 3) підвищення рівня доброчесності публічних службовців та громадськості (громадського контролю за законністю діяльності органів державної влади); 4) подальше впровадження принципу гласності державної служби під час призначення на посади, зокрема проведення конкурсних відборів; 5) формування ефективної та сучасної системи інформаційного обміну між органами протидії корупції; 6) формування прозорого здійснення державних закупівель, у тому числі щодо приватизації чи оренди державного та комунального майна.

Список використаних джерел

1. Юрікова В. С. Політична корупція: сутність та особливості. 30 років незалежності України: досягнення, виклики, перспективи: матеріали міжнар. наук.-практ. конф. (Київ, 10 верес. 2021 р.). Київ, 2021. С. 101–102.
2. Про запобігання корупції : Закон України від 14.10.2014 № 1700-VII // Відомості Верховної Ради України. – 2014. – № 49. – Ст. 2056.
3. Про державну службу: Закон України від 16.12.1993 № 3723-XII // Відомості Верховної Ради України. – 1993. – № 52. – Ст. 490.
4. Расюк Е. Сучасна антикорупційна політика України // Підприємництво, господарство і право. – 2012. – № 7. – С. 31–34.
5. Невмержицький Є. В. Корупція в Україні: причини, наслідки, механізми протидії : монографія. Київ : КНТ, 2008. С. 368.
6. Новіков О. В. Сучасний стан протидії корупції в системі публічного управління. Юридична наука: виклики і сьогодення: матеріали міжнар. наук.-практ. конф. (Одеса, 8–9 черв. 2018 р.). Одеса, 2018. С. 93–97.
7. Суббот А. І., Дем'янчук Ю. В. Засоби протидії та запобігання корупції в умовах реформування законодавства. Підприємництво, господарство і право. 2017. № 6. С. 113–117.
8. Чемерис І. В. Зарубіжний досвід протидії корупції в системі державного управління. Стратегічні пріоритети. 2015. № 3 (12). С. 110–118.

КОРУПЦІЯ В УКРАЇНІ

Даніленко Т.Л., студентка 2 курсу,
Білоцерківський національний аграрний університет,

м. Біла Церква, Україна
Науковий керівник: Сокиринська О.А.

Стаття присвячена проблемам настання корупції в Україні яка включає в себе неправомірне збагачення чиновників, непрозорість у процесах прийняття рішень та відсутність ефективного контролю.

Корупція в Україні є складною та багатовимірною проблемою, яка охоплює різні сфери суспільства та державного управління. Ця проблематика включає в себе не лише незаконне збагачення чиновників та політиків, але й такі явища як бюрократія, непрозорість у процесах прийняття рішень, відсутність ефективного контролю та відповідальності.

Історично, корупція в Україні має глибокі коріння, що сягають часів радянського союзу, де неформальні відносини та "блат" були поширеними. Після отримання незалежності в 1991 році, Україна зіткнулася з викликами трансформації до ринкової економіки, що часто супроводжувалося зловживаннями та корупцією.

Сучасні виклики корупції в Україні включають політичну корупцію, корупцію в державних закупівлях, судовій системі та інших сферах. Уряд України та міжнародні організації роблять значні зусилля для боротьби з корупцією, впроваджуючи реформи та покращуючи законодавство.

Важливою частиною цих зусиль є підвищення рівня прозорості та підзвітності державних органів, а також залучення громадськості до процесу контролю та відстеження корупційних дій. Однак проблема корупції залишається актуальною та вимагає постійних зусиль для її подолання.

Попри значні зусилля уряду та підтримку міжнародних партнерів, корупція в Україні залишається серйозною перешкодою для економічного розвитку та залучення іноземних інвестицій. На шляху боротьби з корупцією стоять не лише структурні та інституційні бар'єри, але й суспільні норми та очікування, які часто сприймають корупцію як "норму".

Ефективна боротьба з корупцією вимагає комплексного підходу, який включає не лише законодавчі зміни, але й зміцнення інституційної спроможності, підвищення обізнаності громадян та їх активну участь у громадському контролі. Важливим аспектом є також розвиток незалежних медіа та громадських організацій, які можуть служити важливими інструментами виявлення та протидії корупції.

Особливу увагу слід приділити судовій реформі, оскільки незалежність та ефективність судової системи є ключовими для протидії корупції на всіх рівнях. Також необхідно зосередити зусилля на створенні механізмів для захисту викривачів корупції та забезпечення їхньої безпеки.

Незважаючи на складності, боротьба з корупцією в Україні може бути успішною, якщо вона буде підтримана як на національному, так і на міжнародному рівнях, і якщо вона буде включати активну участь громадянського суспільства та приватного сектора. Це дозволить Україні рухатися вперед до стабільнішого та прозорішого майбутнього.

У 2023 році в Україні було викрито кілька значних корупційних скандалів:

1. **Затримання Василя Лозинського:** Співробітники Національного антикорупційного бюро (НАБУ) та Спеціалізованої антикорупційної прокуратури (САП) затримали заступника міністра розвитку громад, територій та інфраструктури України Василя Лозинського. Його підозрюють у отриманні 400 тисяч доларів "винагороди" за сприяння укладанню договорів на закупівлю обладнання та техніки за завищеними цінами. У літку Кабмін виділив 1,68 мільярда гривень, зокрема, для закупівлі генераторів, але за матеріалами слідства деякі держслужбовці вирішили привласнити частину цих коштів. [1]
2. **Підозра колишньому голові НАК "Нафтогаз України":** Андрій Коболєв, колишній голова правління НАК "Нафтогаз України", отримав підозру від НАБУ та САП. Його підозрюють у заволодінні понад 229 мільйонами гривень ще у 2018 році. [2]
3. **Розкрадання газу народним депутатом:** Вищий антикорупційний суд (ВАКС) заочно обрав запобіжний захід у вигляді тримання під вартою чинного народного депутата України Ярослава Дубневича, підозрюваного в розкраданні газу на 2,1 млрд гривень. [3]
4. **Звільнення високопоставлених чиновників:** 24 січня 2023 року за один день було звільнено одинадцять високопоставлених українських чиновників, серед яких були заступник Офісу президента, голови обласних державних адміністрацій (ОДА), заступники міністрів, а також прокурор. Ці звільнення пов'язують із боротьбою проти корупції. [4]

Ці приклади свідчать про серйозність проблеми корупції в Україні та зусилля влади щодо її подолання.

Список використаних джерел

1. Затримання Василя Лозин. URL: – Електронний ресурс. – режим доступу: <https://www.dw.com/uk/korupcijni-vihidni-so-vidomo-pro-ostanni-korupcijni-skandali-v-ukraini/a-64491548>

- 2.Підозра колишньому голові НАК "Нафтогаз України". URL: – Електронний ресурс. – режим доступу:<https://www.dw.com/uk/korupcijni-vihidni-so-vidomo-pro-ostanni-korupcijni-skandali-v-ukraini/a-64491548> - :~:text=Кількома днями раніше від НАБУ,гривень ще у 2018 році
- 3.Розкрадання газу народним депутатом. URL:– Електронний ресурс. – режим доступу:<https://www.epravda.com.ua/news/2023/11/13/706558/> - :~:text=Про Дубневича,газу на 2,1 млрд гривень
- 4.Звільнення високопоставлених чиновників. URL: – Електронний ресурс. – режим доступу:https://biz.censor.net/resonance/3395506/koruptsiya_ta_skandaly_za_dobu_v_ukrayini_zvilnyly_odynadtsyat_topchynovnykiv_ale_tse_ne_kinets

АНТИКОРУПЦІЙНА ПОЛІТИКА В УМОВАХ ВІЙНИ

Ігнатенко І.А., студентка 2 курсу,
Білоцерківський національний аграрний університет,
м. Біла Церква, Україна
Науковий керівник: Сокиринська О.А.

Антикорупційна політика - це сукупність заходів, спрямованих на запобігання корупції та боротьбу з нею у всіх сферах суспільства, включаючи урядові структури, бізнес, освіту та інші галузі. Це може включати законодавчі ініціативи, контроль та нагляд, збільшення прозорості та етичні стандарти [1].

Антикорупційна політика в Україні під час війни є надзвичайно важливою, оскільки конфліктна ситуація може збільшити ризики корупції через відсутність ефективного контролю, загрози безпеки та зміни в управлінні. Україна вживає заходів для посилення антикорупційних заходів, таких як підвищення прозорості в урядових закупівлях, створення антикорупційних органів та підтримка громадськості в моніторингу діяльності влади.

Сьогодні, не дивлячись на повномасштабне російське вторгнення в Україну, держава продовжує проводити реформи у низці сфер державної політики, європейської і лібералізації інтеграції, процеси демократизації, що стала інтенсивними після Революції Гідності та загострилася в період війни.

Головним механізмом і інструментом у боротьбі з корупцією на різних рівнях є Transparency International Ukraine - акредитований представник глобального руху Transparency International, який з 2012 року допомагає Україні

ставати сильнішою. Організація комплексно підходить до розробки та впровадження змін задля зниження рівня корупції в окремих сферах.

Індекс сприйняття корупції (Corruption Perceptions Index, CPI) – показник, який з 1995 року розраховується міжнародною організацією Transparency International. Сама організація не проводить власних опитувань. Даний індекс розраховують на основі дослідницьких центрів та 13 досліджень авторитетних міжнародних установ. Для визначення оцінки України було використано 9 джерел [3].

Головним показником Індексу є не місце в рейтингу а кількість балів. Мінімальна оцінка (0 балів) яка означає, що корупція фактично підмінює собою державу, максимальна (100 балів) показує, що корупція майже відсутня в житті суспільства. Індекс оцінює корупцію лтільки в державному секторі.

Індекс сприйняття корупції, розрахований Transparency International Ukraine у 2022 році, свідчить, що Україна перемістилася на 1 бал вище, порівняно з попереднім роком. Одержавши 33 зі 100 можливих балів, вона займає 116 місце зі 180 країн світу. [2]. Для нашої країни, для її розвитку це має не аби яке значення, а особливо в контексті війни. Попри російське вторгнення, наша країна показала, що її прогрес в боротьбі з корупцією це сталий процес, який продовжується навіть у надскладний період існування держави [3].

Список використаних джерел

1. <https://www.kmu.gov.ua/diyalnist/antikorupcija-diyalnist>.
2. https://arm.naiu.kiev.ua/books/atikorruption/lectures/lecture_7.html.
3. Індекс сприйняття корупції – 2022. Transparency International Ukraine: веб-сайт. URL:
<https://ti-ukraine.org/research/indeks-spryjnyattya-koruptsiyi-2022/>.

ІСТОРИКО-ПРАВОВІ АСПЕКТИ ПОКАРАННЯ ЗА КОРУПЦІЙНІ ДІЯННЯ

Самойлович А.А., старший викладач
Білоцерківський національний аграрний університет,
м. Біла Церква, Україна

Нормальне життя держави незалежно від її політичного устрою, економічної формації не може підтримуватися за відсутності правового

інституту юридичної відповідальності. За допомогою юридичної відповідальності підтримується правопорядок у суспільстві, підтримується режим законності.

Державна політика у боротьбі зі злочинністю в будь-які часи передбачала правові, соціально-економічні, політичні та інші заходи, спрямовані на невідворотність юридичної відповідальності за скоєне протиправне діяння. Тобто застосування покарання це необхідний юридичний інструмент для стримування протиправних діянь.

Загрози державі від корупційних проявів існують безліч, але відзначимо думку Волошенко А., проте, що з використанням корупційних схем розкрадаються або витрачаються за нецільовим призначенням кошти державного бюджету, знищуються державні підприємства і ліквідуються цілі галузі, що мають стратегічне значення для розвитку національного господарства [1, с. 8-9].

Появі корупційного протиправного діяння передують не тільки політичні, економічні, соціальні та інші чинники, а також історичні, які безумовно є корінням сучасної корупції.

Першим правителем, про якого збереглася згадка як про борця з корупцією, був Урукагін – шумерський цар міста-держави Лагаш у другій половині XXIV ст. до н. е. Проте, незважаючи на показові і часто жорстокі покарання за корупцію, боротьба з нею не приводила до бажаних результатів. У кращому випадку вдавалося запобігти найбільш небезпечним злочинам, однак на рівні дрібної розтрата і хабарів корупція мала масовий характер. Процвітала корупція і в Стародавньому Єгипті. Так, у період Нового царства, коли судова влада здійснювалася особливими судовими колегіями – кенбетами (центральною (30 членів), окружними, міськими), а суддя вважався жерцем богині істини Ісиди, хабарництво було досить поширеним явищем. За хабар відпускали злочинця, за хабар призначали на посади. За правління Ямоса II у законодавстві Стародавнього Єгипту були вимоги про своєрідне декларування доходів вищих чиновників. Окремі з них, незважаючи на свою назву, «неджеси» («малі люди»), мали статки, які дорівнювали багатствам фараона. Той чиновник, який не міг довести законного походження своїх маєтностей, карався смертю [2, с. 36].

У сучасній Україні юридична відповідальність за корупційні протиправні діяння передбачена Кримінальним кодексом України, Кодексом України про адміністративні правопорушення та ін.

Головна мета юридичної відповідальності за корупційні діяння полягає не у тяжкості покарання, а його ефективності, щоб створити всі законні умови для неvigідності таких діянь, а також, щоб особа яка скоїла такі діяння не була мотивована у подальшому для протиправних дій.

Список використаних джерел

1. Волошенко А. Корупція: історичні витоки та сучасні прояви. Економічна теорія та історія економічної думки. 2015. № 3 (165). С. 8-16.
2. Запобігання та протидія корупції: навч. посіб. / А. М. Михненко, О. В. Руснак, А. М. Мудров та ін. ; за ред. А. М. Михненка. – 4-те вид., переробл. й доповн. – К. : ДННУ «Акад. фін. управління», 2013. – 666 с.

УДК 340

ІСТОРИЧНИЙ АСПЕКТ ТА АНАЛІЗ КОРУПЦІЇ

Росавицький О.О., старший викладач
Білоцерківський національний аграрний університет,
м. Біла Церква, Україна

Акцентовано увагу на корупції, як на історичному соціальному явищі.

Ключові слова: корупція, правління, еліти, соціальні явища, держава.

Згідно ст.1 Закону України «Про запобігання корупції», останньою визнаються: «використання особою, зазначеною у частині першій статті 3 цього Закону, наданих їй службових повноважень чи пов'язаних з ними можливостей з метою одержання неправомірної вигоди або прийняття такої вигоди чи прийняття обіцянки/пропозиції такої вигоди для себе чи інших осіб або відповідно обіцянка/пропозиція чи надання неправомірної вигоди особі, зазначеній у частині першій статті 3 цього Закону, або на її вимогу іншим фізичним чи юридичним особам з метою схилити цю особу до протиправного використання наданих їй службових повноважень чи пов'язаних з ними можливостей»[1.] Дещо інше визначення корупції надають Міжнародні неурядові організації TRANSPARENCY INTERNATIONAL ТА U4 ANTI-CORRUPTION RESOURCE: Корупція це зловживання довіреною владою для приватної вигоди. Корупція — поняття глобальне й міждисциплінарне. А саме явище впливає на всі сфери життя суспільства — від знецінення освіти та моральних принципів до сповільнення економічного розвитку та підриву демократичних процесів.[2.] Отже можна констатувати, що і на сьогодні не існує єдиного розуміння цього вкрай складного і негативного явища і це

обумовлено на сам перед самим процесом розвитку людства, цивілізації та державності в цілому. Слід зазначити, що корупція як соціальне явище виникла скоріш за все разом з виникненням держави і права в цілому, оскільки це був монархічний устрій. Історії розвитку держави і права також відомі випадки коли в тій чи іншій країні було можливим законно купити не лише титул, як наприклад в Середньовічній Франції, а і певну державну посаду, як в Стародавній Піднебесній. Особливої уваги заслуговує Конкордат підписаний між Папою Римським та Людовіком Красивим, що з одного боку зміцнив особисту владу французького престолу, а з іншого боку дав можливість Ватиканським клірикам займати державні посади у Франції. Саме тому, у будь-якому випадку, аналізуючи поняття «корупція», варто пам'ятати про три ключові елементи: універсальність, зловживання владою та отримання вигоди.

Список використаних джерел

1. Закон України «Про запобігання корупції»/ [http//
https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1700-18#Text](http://https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1700-18#Text)
2. Офіс добросовісності НАЗК»/ [http//https://prosvita.nazk.gov.ua/encyclopedia/ponyattya-koruptsiyi](http://https://prosvita.nazk.gov.ua/encyclopedia/ponyattya-koruptsiyi)

УДК 341.96

Обіюх Н.М., к.ю.н., доцент
Білоцерківський національний аграрний університет,
м. Біла Церква, Україна

ТОРГОВЕЛЬНІ СПОРИ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ ТА ПИТАННЯ КОРУПЦІЇ

В публікації розглянуто правові аспекти міжнародної торгівлі в рамках діяльності Світової організації торгівлі, механізм прозорості укладення торговельних угод та антикорупційні заходи.

Ключові слова: антикорупційні заходи, Європейський Союз, механізм прозорості, міжнародна торгівля, регіональні торговельні угоди, Світова організація торгівлі.

За останні 30 років недискримінація та прозорість стали основними принципами договірної права, що застосовуються у світовій торгівлі. За останні 15 років спеціальні антикорупційні положення почали відігравати значну роль у спробах покращити правила недискримінації та прозорості торговельних режимів. Новий акцент у боротьбі з корупцією з'явився у двосторонніх і регіональних торговельних угодах, які почали виходити за рамки

стандартів Світової організації торгівлі (далі – СОТ) для вирішення низки політичних питань, які не є традиційними в межах торговельних угод.

На даний час у міжнародній торгівлі за правилами СОТ існують певні проблеми. Зокрема, по-перше проблема полягає в тому, що оскільки кількість членів СОТ зростає, досягнення згоди на глобальному рівні стає все більш проблематичним. В результаті цього окремі країни намагаються протистояти правилам СОТ та укладають регіональні торговельні угоди із подальшою інтеграцією національних економік. По-друге, мінливий характер торгівлі означає, що з'являються нові бар'єри, такі як нетарифні заходи в торгівлі. Європейський Союз (далі – ЄС) став одним з ініціаторів, щоб включити питання щодо інвестицій, конкуренції та прозорості у державних закупівлях на рівні міжнародних правил торгівлі СОТ [1, с. 2]. На сьогодні регіональні торговельні угоди зазвичай включають такі сфери регулювання, як екологічні й трудові стандарти, і все частіше положення про прозорість та боротьбу з корупцією.

Механізм прозорості СОТ є засобом посилення нагляду організації за торговельними переговорами, якщо цього вимагають країни, які ведуть переговори з укладення регіональних торговельних угод. Про це держави повідомляють секретаріат СОТ до того, як угоду буде підписано.

Прозорість в міжнародній торгівлі можна розподілити на такі сфери: надання актуальної інформації, відкритий процес прийняття рішення для перевірки з боку зацікавленої сторони, справедливість у застосуванні правил торгівлі та боротьба з корупцією.

Слід зазначити, що окремі питання боротьби з корупцією визначені в спеціальному договорі, який має назву «Угода СОТ про сприяння торгівлі» (ТФА). Угода ТФА спрямована на зменшення бар'єрів у торгівлі з особливим акцентом на посилення прозорості щодо митних процедур. За цією угодою держави-члени приймають на себе зобов'язання зменшити корупцію в портах ввезення товарів, а також угода містить положення для країн з високою економікою допомагати іншим країнам долати бар'єри в міжнародній торгівлі та впроваджувати механізми прозорості.

Стаття 131 Договору про заснування Європейського Союзу передбачає: «запроваджуючи єдиний митний союз, держави-члени мають на меті, заради спільного інтересу, сприяти гармонійному розвитку світової торгівлі, поступовому скасуванню обмежень міжнародної торгівлі та прямих іноземних інвестицій, а також знижуванню митних та інших бар'єрів» [2].

Європейський Союз все більше підтримує включення антикорупційних заходів у торговельні угоди. У 2016 році рішення Європейської Комісії з питань боротьби з корупцією визначило двосторонні торгові відносини як ключовий механізм у забезпеченні антикорупційних заходів та належному управлінні в зовнішній політиці Союзу. На даний час антикорупційні заходи та принципи

прозорості є невід’ємними елементами регіональних торговельних угод, які укладаються державами ЄС з іншими країнами. Однією з вимог ЄС до торгових партнерів є вимога привести у відповідність законодавство про антикорупційну діяльність під час проведення ділових переговорів.

Попри єдині стандарти міжнародної торгівлі за правилами СОТ досить часто між партнерами виникають спори, які потребують міжнародно-правового регулювання. Одним з таких прикладів можна назвати торговельні спори за участю ЄС, що стосуються безпечності харчових продуктів, які ввозяться на територію держав-членів ЄС. Найбільш відомою є справа “ЕС Hormones” 1998 року, коли ЄС заборонив імпорт м’яса та м’ясних продуктів великої рогатої худоби, які містили шість гормонів (серед яких – естрадіол, тестостерон, прогестерон), що було визнано порушенням статті 5.1 Угоди СОТ про фітосанітарні заходи. Остаточне рішення по даній справі ухвалено 17 квітня 2014 року [3].

У 1996 році Європейський Парламент ухвалив рішення про заборону використання гормонів у тваринництві. Це стосувалось імпорту яловичини, що містить гормони. У рішенні було відзначено, що використання гормонів росту є небезпечним для тварин і людського здоров’я. Після цього було прийнято *Директиву 2003/74/ЄС*, що вносить зміни до Директиви 96/22/ЄС про заборону використання у тваринницькому господарстві певних речовин, що мають гормональну або тиреостатичну дію [4].

У справі “ЕС Hormones” згадується про сильний вплив СОТ на перемовини про заборону в ЄС на імпорт яловичини з США та Канади, що містить гормони росту. Але механізми прозорості, які закладені в правилах і стандартах міжнародної торгівлі, свідчать про право учасників міжнародної торгівлі доводити свої аргументи щодо безпечності продукції, якщо це суперечить національним інтересам та не відповідає принципам, які визначені в рамках національного законодавства.

Крім того, в угодах, які укладаються за участю Європейського Союзу, не може бути жодних корупційних проявів, що може негативно вплинути на економіку держав-членів та ділову репутацію бізнес-організацій.

Список використаних джерел

1. Jenkins M., Zinnbauer D. Anti-corruption and transparency provisions in trade agreements // Transparency International. July 20, 2018. URL: <https://knowledgehub.transparency.org/assets/uploads/helpdesk/Anti-corruption-and-transparency-provisions-in-trade-agreements-2018.pdf>

2. Договір про заснування Європейської Спільноти (консолідована версія станом на 1 січня 2005 року) // Законодавство України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_017#Text

3. European Communities – Measures Concerning Meat and Meat Products (Hormones) joint Communication from the European Union and the United States // World Trade Organization (April 17, 2014). URL: <https://docs.wto.org/dol2fe/Pages/SS/directdoc.aspx?filename=q:/WT/DS/26-29.pdf&Open=True>

4. Directive 2003/74/EC of the European Parliament and of the Council of 22 September 2003 amending Council Directive 96/22/EC concerning the prohibition on the use in stockfarming of certain substances having a hormonal or thyrostatic action and of beta-agonists. Official Journal of the European Union. 14/10/2003. URL: <https://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2003:262:0017:0021:EN:PDF>

ЗМІСТ

Ковальчук І.В. АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ У ВИЩІЙ ШКОЛІ, ЯК СКЛАДОВА ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ	3
Сімакова С.І. ДОБРОЧЕСНІСТЬ ГРОМАДЯН, ЯК РУШІЙНИЙ МЕХАНІЗМ ДО ПОДОЛАННЯ КОРУПЦІЇ В ДЕРЖАВІ.....	5
Малишко І.В. МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД ПОДОЛАННЯ КОРУПЦІЇ В УМОВАХ ВІЙНИ.....	8
Сокиринська О.А. ДІЯ МІЖНАРОДНОГО ГУМАНІТАРНОГО ПРАВА ПІД ЧАС ОПЕРАЦІЙ З ПІДТРИМКИ ЧИ ВСТАНОВЛЕННЯ МИРУ, ЩО ПРОВОДЯТЬСЯ ПІД ЕГІДОЮ ООН	10
Дмитренко М.О. Сокиринська О.А. АНТИКОРУПЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ – ОСНОВА ЕФЕКТИВНОГО УПРАВЛІННЯ ТА ДОБРОБУТУ СУСПІЛЬСТВА.....	12
Бастюченко Д.Є. (Науковий керівник - Сокиринська О.А.) .КОРУПЦІЙНІ ПРОБЛЕМИ В УКРАЇНІ.....	14
Кириченко. В.В.(Науковий керівник - Сокиринська О.А.) . АНТИКОРУПЦІЙНА СИСТЕМА В УКРАЇНІ.....	17
Бровко Н.І. ДО ПИТАННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ АНТИКОРУПЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ В УКРАЇНІ	18
Терещук М.М. ВИКОРИСТАННЯ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ ТА АНАЛІТИКИ ДЛЯ ВИЯВЛЕННЯ КОРУПЦІЙНИХ СХЕМ	21
Ломакіна І.Ю. ПОНЯТТЯ ТА ОСОБЛИВОСТІ ДЕРЕГУЛЮВАННЯ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	24
Глібко І.І. (Науковий керівник – Росавицький О.О.) КОРУПЦІЯ ПІД ЧАС ВІЙСЬКОВИХ ЗАКУПІВЕЛЬ В УКРАЇНІ В 2023.....	26

Макарчук В.В. АНТИКОРУПЦІЙНА ПОЛІТИКА БЮРО ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ ЯК СУБ'ЄКТА НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ ТА ОБОРОНИ (АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВИЙ АСПЕКТ).....	30
Настіна О.І. ДО ПИТАННЯ ПРОЗОРОСТІ МІСЦЕВИХ БЮДЖЕТІВ В УМОВАХ ПРАВОВОГО РЕЖИМУ ВОЄННОГО СТАНУ	32
Пахомова А.О. СВІТОВА ПРАКТИКА ДЕРЖАВНИХ ЗАКУПІВЕЛЬ ЯК МЕТОД БОРОТЬБИ ІЗ КОРУПЦІЙНОЮ СКЛАДОВОЮ	35
Садикова Д.С. (Науковий керівник – Настіна О.І.). ОСОБЛИВОСТІ ПРИВАТИЗУВАННЯ ЗЕМЕЛЬНИХ ДІЛЯНОК В ПЕРІОД ВОЄННОГО СТАНУ В УКРАЇНІ: ЗАПОБІГАННЯ КОРУПЦІЇ	37
Гроза В.С. (Науковий керівник – Настіна О.І.). ВДОСКОНАЛЕННЯ СИСТЕМИ ЗАКОНОДАВСТВА ЯК ОДИН З НАПРЯМІВ РЕФОРМУВАННЯ АГРАРНОГО СЕКТОРУ ЕКОНОМІКИ ТА ПРОТИДІЇ КОРУПЦІЇ.....	39
Старікова С.О. (Науковий керівник – Настіна О.І.). ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ЗЕМЕЛЬНИХ ВІДНОСИН В КОНТЕКСТІ ЄВРОПЕЙСЬКИХ СТАНДАРТІВ: АДАПТАЦІЯ ТА АНТИКОРУПЦІЙНІ ВИКЛИКИ ДЛЯ УКРАЇНИ	41
Чередніченко К.А. (Науковий керівник – Настіна О.І.). АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ВДОСКОНАЛЕННЯ ЗЕМЕЛЬНИХ ВІДНОСИН: ПЕРСПЕКТИВИ ТА ВИКЛИКИ	44
Мельник Л.М. ПОЛІТИЧНА КОРУПЦІЯ: АНАЛІЗ ДЕФІНІЦІЇ У ВІТЧИЗНЯНІЙ ПОЛІТИЧНІЙ НАУЦІ	46
Гроза В.С. (Науковий керівник – Аргат Я.П.). ОКРЕМІ ВИДИ АЛІМЕНТНИХ ЗОБОВ'ЯЗАНЬ	48
Кириченко В.В. (Науковий керівник – Линник Т.В.) КОНСТИТУЦІЙНО-ПРАВОВИЙ СТАТУС БІЖЕНЦІВ	50
Аргат Я.П. ВАЖЛИВІСТЬ ДОБРОЧЕСНОСТІ ТА ЕТИКИ ДЛЯ БІЗНЕСУ....	53
Тимошук О.Г. ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ АНТИКОРУПЦІЇ В УКРАЇНІ НА ШЛЯХУ ДО ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ	55
Звонарьов О.Ю. ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ЗА КОРУПЦІЙНІ ПРАВОПОРУШЕННЯ	57
Клочко В.М. ПРОБЛЕМИ БОРОТЬБИ З КОРУПЦІЄЮ В ОРГАНАХ ДЕРЖАВНОЇ ВЛАДИ	59
Даніленко Т.Л. (Науковий керівник - Сокиринська О.А.). КОРУПЦІЯ В УКРАЇНІ	61
Ігнатенко І.А. Науковий керівник - Сокиринська О.А.). АНТИКОРУПЦІЙНА ПОЛІТИКА В УМОВАХ ВІЙНИ	64
Самойлович А.А. ІСТОРИКО-ПРАВОВІ АСПЕКТИ ПОКАРАННЯ ЗА КОРУПЦІЙНІ ДІЯННЯ	65
Росавицький О.О. ІСТОРИЧНИЙ АСПЕКТ ТА АНАЛІЗ КОРУПЦІЇ	67

Обіюх. Н.М. ТОРГОВЕЛЬНІ СПОРИ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ ТА ПИТАННЯ КОРУПЦІЇ.....	68
---	-----------